Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آوازتاجیك

Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ўзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН

21 августи соли 2002. Чоршанбе № 64 (12806)

Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 17.30 имзо гардид.

Танҳо ба бозори ҷаҳонӣ

Корхонаҳои муштараке, ки сохтаву баробари ҷалб сохтани сармояҳои хориҷа ба истифода супурда шудаанд, ба рушди иқтисодиётамон, баланд бардоштани сатҳи зиндагонии аҳолӣ таъсири назаррас мерасонанд. Ва онро дар мисоли корхонаи муштараки ўзбекистониву куриёгии «Кобул-Ўзбек-Текстайл» дидан мумкин аст.

Қариб тамоми маҳсулоте, ки аҳли меҳнати ин корхона тайёр мекунад, ба истеъмолгарони Аврупо, Осиё, Амрико фиристода мешавад. Аз он ҷумла, шӯъбаи тӯйтеппагии корхонаи мазкур соли гузашта газвори волосифати пахтагинро ба андозаи 43 миллион доллари ИМА ба содирот баровард.

Дар муборакбодии Президенти мамлакатамон ба муносибати кушодани корхонаи мазкур дар ин бобат изҳори боварӣ карда шуда буд, ки ин қабил корхонаҳои замонавии муштарак дар таҳкими ҳамкорӣ байни Ўзбекистон ва Куриё саҳми калон гузошта, дар бобати рушди иқтисодиётамон, пеш аз ҳама маълуму машҳур гардидани ин шаҳри на он қадар калони Ўзбекистон дар Осиёи Марказӣ нақши калоне мебозад.

Ва дар ҳақиқат, ҳоли ҳозир маҳсулоти хушсифати дорои тамғаи Тӯйтеппа харидорони доимии худро аз бисёр мамлакатҳои ҷаҳон пайдо кардааст.

Тӯйтеппагиён хуб дар хотир доранд, ки ҷои ҳозираи корхонаашон як вақтҳо ноobод буд. Бинои намкашидаи пештара ба кайфияти одамон таъсири манфӣ мерасонд. Ба туфайли ҳамкории пурсамар бо тадбиргарони хориҷа маҷмӯи замонавӣ ба вуҷуд омад, ки 44 ҳазор метри мураббаъ масоҳат (арзиши) умумии он 76 миллион доллари ИМА аст) дорад. Шаш сол муқаддам дар фурсати рекордӣ-ҳамагӣ нӯҳ моҳ маҳсулоти хушсифатро омода месозаду дар бозори ҷаҳонӣ ба рақобат тоб меоварад.

Дар корхонае, ки азнавкоркарди 20 ҳазор тонна нахи пахта таъин гардидааст, аз ҳисоби истифода бурдани иқтидорҳои мавҷуда, босамар татбиқ кардани технологияи пешқадам, баланд бардоштани ҳосилнокии меҳнат дар фурсати кӯтоҳ имконияти нави тайёркунии боз 5-6 ҳазор тонна ашёи хом ба миён омад.

Агар соли 1997 дар ин ҷо 15 ҳазору 316 тонна калоба ресида, 7,9 миллион метри тӯлонӣ газвор бофта бошанд, ин нишондиҳанда соли гузашта мутобиқан ба 20,2 ҳазор тонна ва 14 миллион метри тӯлонӣ баробар гардид. Бо дигар суханон гӯем, алҳол дар ин ҷо соле 25 ҳазор тонна нахи пахтаро аз нав кор мекунанд.

Дар корхона 2400 коргарони ҷавон меҳнат мекунанд. Онҳо таҷҳизотҳои замонавиро боэътимод идора менамоянду аз ҳамин сабаб дар сеҳҳо мутахассисони хориҷа камшумор шудаанд. Ҷавонони маҳаллӣ ба технологияи нав меҳру муҳаббати калон доранд ва аз ҳамин сабаб дар ин ҷо ҷавонписарону духтарон на танҳо аз шаҳри Тӯйтеппаву ноҳияи Ўртачирчиқ кор мекунанд. Дар ин ҷо сокинони ноҳияҳои Оҳангарон, Оққӯрғон, шаҳрҳои Алмалиқ, Ангрен ва Тошкандро ҳам пайдо кардан мумкин аст. Онҳоро ройгон ба кор тавассути наклиёти худӣ меоваранд. Дар корхонаи муштарак барои кору истироҳат кулли шароит оварда шудааст. Ҳифзи иҷтимоии коркунон сол то сол беҳтар мегардад.

—Ҳангоми ба роҳ мондани ҳамкории иқтисодӣ бо тадбиргарони Куриёи Ҷанубӣ пешбинӣ гардида буд, ки дар солҳои наздик корхона имконияти аз нав кор кардани 100 ҳазор тонна нахи пахтаро дар давоми сол пайдо мекунад,—зикр намуд ноиби президенти корхонаи муштарак Нодир Мӯсоев.—Вале шароите, ки барои тадбиргарони хориҷа фароҳам оварда мешавад, боиси сар задани ғояҳои нав ба нав мегардад. Вақте ки шӯъбаи тӯйтеппагии корхонаамон пурра мувофиқи иқтидор фаъолият пеш бурда, даромади назаррасро бахшид, дар маҳали Кукчаи шаҳри Тошканд соли 1999 иншооти муқтадари дуюми саноати сабук дар истифода супурда шуд.

Соли гузашта дар арафаи даҳсолагии истиқлолияти Ўзбекистон дар заминаи комбинати бофандагии Фарғона боз як маҷмӯаи замонавии азнавкоркарди ашёи хом дари худро боз намуд. Дар вақтҳои наздик дар ноҳияи Бӯкаи вилояти Тошканд сохтмони чорумин чунин истеҳсолот оғоз меёбад. Ва он соле барои азнавкоркарди 30 ҳазор тонна нахи пахта таъин гардидааст. Ҳамин тавр, дар вақтҳои наздик корхонаи муштарак соҳиби чунин даҳ маҷмӯи замонавӣ мегардад. Ва он маънии кори муздаш баланд, шароити меҳнату истироҳаташ хубро дошта, 25 ҳазор нафар ҷавонони маҳаллиро бо шуғли доимӣ фаро мегирад.

Чуноне ки ҳамсӯҳбатамон зикр намуд, ин танҳо як тарафи масъала мебошад. Фаъолияти босамари корхона имконият фароҳам меоварад на танҳо захираи асъории ҷумҳурият бой гардад, балки ба буҷаи давлатӣ ҳам саҳми назарраси худро мегузорад. Маблағҳое, ки аз рӯи андоз ва дигар пардохтҳо ба хазинаи давлат гузаронда шуданд, соли гузашта аз 2,5 миллиард сӯм гузашт.

—Кори мӯътадили корхонаи муштарак майлу шавқи корхонаҳоеро ҳам баланд мекунанд, ки бо мо ҳамкорӣ доранд,—нақлашро давом медиҳад Н.Мӯсоев.— Мо ашёи хомро аз заводҳои пахта мегирем ва сари вақт ҳисобу китоб менамоем. Барои истифодаи энергияи барқ, наклиёт ва дигар намуди хизмат маблағро сари вақт мегузаронем. Ва он шариконамонро рӯҳбаланд мегардонад, ки ашёи хом, захираҳои энергетикӣ расонда медиҳанд ва ё дигар намудҳои хизматро ба иҷро мерасонанд.

Ва он ба мо имконият фароҳам меоварад, ки шариконро интихоб кунем, маҳсулоти аълосифатро тайёр кунему он ба бозори ҷаҳонӣ роҳ пеш гирад.

Н.ДУШАЕВ,
мухбири ЎзА.

Дар сурат: коргари пешқадами корхонаи муштарак **Назира Сапугалсева** дар сари кор.

Аксбардор:
Дилшод ЮСУФОВ
(ЎзА).

«Ўзбекистон—Ватани ман!»

Азназаргузаронӣ-озмун таҳти унвони «Ўзбекистон—Ватаним маним» бахшида ба 11-солагии истиқлолияти мамлакатамон ба анҷом расид.

Дар Қасри Дӯстии халқҳои пойтахти мамлакатамон маросими мукофотонидани ғолибони ин озмун ва гала-консерт ба амал омад.

Ҷонишини Нахуствазири Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ҳ.Кароматов дар тадбир суханронӣ карда, зикр намуд: озмуне, ки бо ташаббуси сарвари давлатамон Ислом Каримов созмон ёфтаасту бори ҳафтум гузаронда мешавад, имконияти калонро барои офаридани асарҳои волоадабии мусиқӣ ва сурудҳое фароҳам меоварад, ки давлати мо, халқи бунёдкори онро васф намуда, барои эҳтиёт кардани Ватан, истиқлол даъват месозанд. Зеро иди мазкур, ки саҳна барои тамоми мамлакат гардидааст, на танҳо асарҳои нав, балки номҳои наверо ҳам кашф мекунад, ки ба муҳаббат ва эътирофи мухлисони хеш мушарраф мегарданд.

Дар иди суруд баробари ҳунарварони касбӣ одамони тамоми синну сол, касбҳои мухталиф-мактабхонон, донишҷӯён, хизматчиёни ҳарбӣ ҳунари худро намоиш доданд. Дар озмуни мазкур баробари намояндагони Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон ва тамоми вилоятҳои мамлакат, вакилони вазоратҳои фарҳанг, таълими халқ, маълумоти оливу миёнаи махсус, дифоъ, умури дохила, Кумитаи ҳифзи сарҳади давлатӣ иштирок намуданд.

Асарҳои мусиқие, ки Ватанро васф мекарданду дар озмуни мазкур ба ҳукми тамошогарон пешкаш карда шуданд, бо рӯҳбахшӣ, миллигӣ, завқи баланд, ҷозибадорӣ боиси диққату эътибори бисёриҳо гардид. Рақсҳои рангоранг бошанд, файзи тамоман дигар бахшиданд.

Ғолиби озмун ҷамоаи бадеии мусиқии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тошканд ба номи Низомӣ барои иҷрои суруди «Юртга биздек авлод керак» дониста шуд, ки шеъри А.Обидҷон буда, ба он А.Назаров мусиқӣ навишт.

(ЎзА).

Объектҳои ҷашнӣ

Тамоми сокинони деҳаи Каттасои ноҳияи Фориши вилояти Ҷиззах барои бӯрёкӯбон ҷамъ омаданд. Дар ин ҷо бинои пункти нави духтурии деҳот дари худро боз намуд. Ва аз ин воқеа касе худро ба канор нагирифт. Чунки он пеш аз ҳама барои ҳифзи тансиҳҳатии онҳо алоқаманд мебошад.

Пункти мазкур бо маҷмӯи таҷҳизоти навтарин муҷаҳҳаз буда, сиҳҳатгоҳи рӯзона дорад.

Обекти дуюмӣ ҷашнии ноҳия ин бинои мактаб барои 180 нафар хонанда дар деҳаи Окмасой мебошад, ки 1 сентябр дари худро боз хоҳад кард.

Савдои музояда

15 августи соли кунун ташкилоти махсуснидашудаи «Ўзауксионсавдо» савдои навбатии музоядаи худро оид ба фурӯши маҳсулоти serталаб ба ширкатҳову фирмаҳои хориҷа бар ивази асъори озодтабодул гузаронд. Барои интихоби маҳсулот кулли шароит фароҳам оварда шуд. 5 номгӯи маҳсулоти серталаб ба савдо гузошта шуда, аз он 1572,5 ҳазор доллар ба фурӯш рафт. Махсусан талаб ба маҳсулоти мисин, бензин, сӯзишвории дизелӣ калон буд. Ин аст, ки дар савдо аз 3000 тонна маҳсулоти мисин дар 12 нукта ба харидорон пешкаш гардид. Нархи оғозии савдои як тоннаи он 1363 доллар арзиш дошт. 1000 тонна маҳсулот фурӯхта шуд, ки арзиши як тоннаи он ба 1365 доллари ИМА рост омад.

Дар савдои музояда 10000 тонна бензини навъи 76 дар 20 шабака ба фурӯш гузошта шуда, нархи оғози як тоннаи он 145 доллар муқаррар шуда буд. 500 тоннаи он бо нархи оғозӣ ба фурӯш рафт.

Дар 12 нуқтаи савдо 3000 тонна сӯзишвории дизелӣ ба харидорон бо нархи оғозии як тоннааш 135 доллари ИМА пешкаш гардид. Ҳазор тоннаи он бо нархи оғози ба фурӯш рафт.

Аз рӯи натиҷаҳои савдои музояда байни ташкилоти «Ўзауксионсавдо» ва ғолибони тендер ҳуҷҷат дар бобати расонда додани маҳсулот ба имзо расид.

Савдои навбатии музояда 18 сентнерӣ соли кунун ба амал меояд.

Савдои музояда нишон дод, ки диққату эътибори ширкату фирмаҳои хориҷа ба маҳсулоти корхонаву ташкилотҳои Ўзбекистон пурзӯр гардидааст.

(Паёмнигори худамон).

Бозомӯзӣ ва фароғат дар Омск

Чанд рӯз қабл бо ҳавопаймои «Ўзбекистон ҳаво йўллари» аз Омск гурӯҳи мактабиёни Ўзбекистон ба Тошканд бозгаштанд, ки таътили тобистонии худро дар ин шаҳри Сибир гузаронданд.

Чунин фароғатҳо дар ҷойҳои дурдаст ва кишварҳои хориҷӣ ҳодисаи нодир мебошад. Барои 80 нафар бачаҳои вилоятҳо ва Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон сафорати Русия дар Тошканд тамоми хароҷоти сафар ва таътилро ба гардани худ гирифта буд. Агарчӣ бевақтии шаб онҳо ба фурудгоҳи Тошканд расиданд, бардам ва шод менамуданд, зеро барои аксарияти онҳо ин сафари аввал ба хориҷи кишвар ва ё чунин саёҳати тӯлонӣ буд. Ҳоло акнун онҳо бо таассуроти бой аз ҷангалзорҳои Сибир баргаштанд, ки дар ин хусус хеле дер ёд хоҳанд кард.

—Барои мактабхонони Ўзбекистон мо чунин сафарҳоро зиёд анҷом медиҳем,—мегӯяд мушовири сафорати Русия дар Ўзбекистон Дмитрий Трофимов.—Он соле ду бор—дар таътили тобистона ва зимистона барпо мешавад. Аз он сабаб, ки бачаҳо аз хонаводаҳои камбизоатанд, харҷи роҳи онҳоро аз вилоятҳо то пойтахт низ сафорат ба ўҳда мегирад.

Тавре ки дар сафорати Русия ба мо гуфтанд, бо ҷамъ намудани бачаҳо ва омода кардани онҳо бо супориши сафорат ин корҳоро Маркази фарҳанги русҳо дар маҳалҳо ба ўҳдаи худ мегирад.

Бо ин ҳавопаймо боз 65 нафар муаллимони забон ва адабиёти рус, ки дар Омск бозомӯзии сеҳафтагиро хатм намудаанд, баргаштанд. Ҳоло на танҳо муаллимони забону адабиёти рус, балки устодони математика, МЭҲ, синфҳои ибтидоӣ низ дар ин гурӯҳ дохиланд.

Озод ПИРИМОВ.

Истиқлол ва маънавиёт

Кенгаши ҷумҳурии маънавиёт ва маърифат якҷоя бо Вазорати маълумоти оливу миёнаи махсус вохӯриҳоро бо меҳнаткашони вилоятҳои Андиҷон, Фарғона, Намангон гузаронд.

Ҳини сӯҳбатҳо ва вохӯриҳо, ки дар байни фаъолони шаҳри Асака, кормандони бонкҳои Андиҷон, сокинони маҳаллаҳо ва коргарони Намангон, меҳнаткашони ноҳияи Данғара ва ҳамчунин кормандони соҳаи бонки вилояти Фарғона гузаронда шуданд, кормандони соҳаи мафкура бо мисолҳои мушаххас дигаргуниҳои ҳаёт ва комёбиҳоеро нишон доданд, ки дар мамлакати мо дар бадали ёздаҳ сол дар соҳаи тараққиёти иҷтимоиву иқтисодӣ, сиёсиву ҳуқуқӣ, маънавиву маърифатӣ рух додаанд.

Аз он ҷумла, меҳнаткашон ба маърӯзаҳо таҳти унвонҳои «Истиқлол ва мероси қадима», «Истиқлол ва моҳияти муносибат ба Ватан», «Асосҳои мафкуравии пешрафти иҷтимоӣ», «Рамзҳои давлатамон-муқаддас» мароқи калон зоҳир намуданд. Ҳар як маърӯза баъд мавриди муҳокима қарор гирифта, саволу ҷавобҳо бо одамони касбу кори мухталиф шавқовар гузаштанд. Ва ин муколамаи дуҷониба нишон дод, ки меҳнаткашонамон аз минтақаҳои мухталифи мамлакат моҳияти истиқлоли миллиро амиқан дарк намуда, дар корҳои бунёдкорӣ фаъолона иштирок мекунанд.

Баробари ин гурӯҳҳои ҷамъиятӣ, ки аз кормандони илмии Кенгаши ҷумҳурӣ иборатанд, тадбирҳои маънавиву маърифатиро дар ҳамаи вилоятҳо, шаҳрҳо ва ноҳияҳои ҷумҳурият давом медиҳанд, ки ба рафти ислоҳоте бахшида шудааст, ки дар мамлакатамон дар солҳои истиқлол ба рӯи об мебарояд.

(ЎзА).

Пеш аз иҷлосияи IX Олий Маҷлис

Шикоят ҳам қоида дорад

Мақсади халқи мо сохтани давлати демократии ҳуқуқбунёд ва ҷамъияти шаҳрвандӣ мебошад. Ва он чунин маънӣ дорад, ки ҳамагон новобаста аз вазъи иҷтимоӣ, мансубияти милливу нажодӣ ва эътиқод ба қонун итоат мекунанд. Агар онро мухтасар боз тавзеҳ диҳем, итоаткорӣ ба қонун аст.

Агар касе ба қонун риоя накунад, ҳуқуқи дигаронро паст занад ва ё ба он таҳдид намояд, бешак тавассути талабҳои қонунгузорӣ ба ҷавобгарӣ кашида мешавад. Яке аз чунин қонунҳо «Дар бораи муроҷиати шаҳрвандон» мебошад, ки алҳол арзи ҳастӣ мекунад. Қонуни мазкур соли 1994 қабул гардида, дар тӯли арзи амали худ ба чӣ қодир будани худро нишон дод, барои суръатфизоӣ пайдо кардани ҷараёнҳои шиддатноки ҳаёт мусоидат намуд.

Вале бояд тазаккур дод, ки ҳини идома ёфтани ҷараёнҳои шиддатноки ҳаёт камбудиву хатоҳо рух доданаш мумкин аст. Дар айни замон қонуншиканиҳо ҳам ба назар мерасанд. Вале барои рух надодани ин қабил ҳодисаҳои манфӣ бештар шахсоне айбдоранд, ки ҳуқуқҳои худро, ба кӣ муроҷиат карданро аксар вақт хуб намедонанд ва аз ин рӯ ба мақомоти мухталиф бо шикояту ариза муроҷиат мекунанд, ки онро умумӣ карда муроҷиати шаҳрвандон номидан мумкин аст.

Акнун саволи ҳаққонӣ ба миён меояд: аризаву шикоятҳо чӣ тавр пайдо мешаванд? Сабаби аввалашро дар боло номбар кардем. Сабаби дигари сар задани аризаву шикоятҳо дар ба вуҷуд наовардани муҳити баркарори маънавӣ дар маҳалла, хоҷагӣ, ташкилот, муассиса ва мақомоти мухталиф, бемасъулиятии роҳбарон мебошад.

Як далелро алоҳида зикр кардан лозим меояд: қонун «Дар бораи муроҷиати шаҳрвандон» дар бадали арзи ҳастии худ вазифаашро бомуваффақият адо намуд. Нуктаҳои он дар бобати баланд бардоштани маданияти ҳуқуқии шаҳрвандон, ҳушёр кардани баъзе роҳбарони бемасъулият нақши калон бозид. Вале дар бадали солҳои баъди қабули қонуни мазкур дар ҳаётамон дигаргуниҳои куллӣ рух доданд, ҷамъиятамон демократитар гардид. Аз ин рӯ баъзе нуктаву моддаҳои қонун аз ҷиҳати маънавӣ кӯҳна шудаанду тақозо доранд, ки қонуни мазкур ба дигаргуниҳои ҳаёт мос гардонда шавад. Аз ин рӯ ба муҳокимаи иҷлосияи нӯҳуми Олий Маҷлис даъвати дуюм дар қатори дигар ҳуҷҷатҳои муҳим лоиҳаи қонуни мазкур гузошта мешавад.

Қонуни мазкур нуктаҳои асосиеро, ки ҳуқуқҳои шаҳрвандонро ба муроҷиат кардан ба мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, корхонаҳо, муассисаҳо, ташкилотҳо новобаста ба шакли моликият танзим мегардонад, дар бар гирифта, тартибу мӯҳлати баррасӣ гардидани муроҷиати шаҳрвандонро муайян месозад. Ва аз худи ин ҷумла фаҳмидан душвор нест, ки аҳамияти он то чӣ андоза калон мебошад. Ҳангоми таҳияи лоиҳаи нави он пеш аз ҳама амалияи чӣ тавр баррасӣ гардидани муроҷиати шаҳрвандон, махсусан шикояту аризаи онҳо дар мақомоти ҳокимияту идораи давлатӣ, таклифҳои шаҳрвандон, натиҷаҳои ҳамапурсӣ дар ин бобат ба назари эътибор гирифта мешуданд.

Таҷрибаи дар ин бобат ҳосилкардаи мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидораи шаҳрвандон ба назар гирифта шуд. Азбаски шаҳрвандон бо ташкилотҳои ғайридавлатӣ муносибатҳои маъмуриву ҳуқуқиро надоранд, аз ин рӯ дар лоиҳа диққату эътибори асосӣ ба муроҷиати шаҳрвандон ба мақомоти ҳокимияту идораи давлатӣ ва худидораи шаҳрвандон нигаронда шудааст.

Дар лоиҳаи қонун пеш аз ҳама ба баланд бардоштани масъулияти шахсони мансабдори мақомоти давлатӣ ҳини баррасӣ кардани аризаву шикояти шаҳрвандон аҳамияти калон дода шудааст.

Мувофиқи он шахсони мансабдор новобаста ба он ки муроҷиати шаҳрвандон ба онҳо мутааллиқ аст ё на, ба аризадиҳанда ҳатман бояд ҷавоб гардонанд. Яъне аризадиҳанда пеш аз ҳама аз натиҷаи он бохабар гардонда шавад. Агар шахсони мансабдор, мақомоти дахлдор ба муроҷиати шаҳрвандон беэътиборӣ зоҳир кунанд, ба он сари вақт ҷавоби хаттӣ надиҳанд, дар он сурат барои баровардани қусури зарари маънавии шикояткунанда вазифадор карда шудаанд. Яъне онҳо бояд аз ҷайби худ ҷубронпулии зарари маънавиро диҳанд.

Лоиҳаи қонун ду боби наврo дорад, ки онҳо кафолати ҳуқуқи шаҳрвандон ба муроҷиат ва масъулияти худи шаҳрвандонро аз хусуси муроҷиаташон дар бар гирифтааст.

Алқисса, қонуни мазкур дар пойгоҳи талаби даврy замон бо таҳрири нав пешкаш карда мешавад ва баъди аз тарафи вакилони халқ муҳокима гардиданаш бо нуктаву мазмуни нав ғанӣ гардида, барои рушди минбаъдаи мамлакатамон хизмат хоҳад намуд.

Лобар АСКАРОВА,
унвонҷӯй.

Иқдоми истиқлол

Сиҳҳатгоҳи дараҷаи ҷаҳонӣ

Ба сохтмони бузург дар Бокачул-соҳили зебои рости обанбори Чорвоқ ҳамин тавр ном додаанд.

Қариб як сол муқаддам қарори Девони Вазирон «Дар бораи тадбирҳо оид ба нигоҳ доштани сарватҳои табиӣ ва рушди низоми солимгардониву истироҳатии минтақаи курортии Чимёну Чорвоқ» қабул гардид ва алҳол бо чашмони хеш онро муоина кардан мумкин аст, ки чӣ гуна корҳои бисёре ба иҷро расонда шудаанд.

Тамоми масъалаҳои маҷмӯъгӣ ҳаллу фасл карда мешаванд. Аз он ҷумла, муаммои аз ҳама мураккабу муҳим,то худи Чорвоқ кашида овардани хатти канализатсионӣ ҳаллу фасли худро ёфт. Акнун обҳои партов дар иншоотҳои тозакунии шаҳри кимёгарон аз нав тоза карда, истифода бурда мешавад. Чорвоқ-манбаи нодири оби ошомиданӣ буда, пойтахти мамлакатамон, тамоми минтақаи Тошкандро бо оби софи ошомиданӣ таъмин мекунад.

Роҳҳо ҳам васеву замонавӣ мегарданд. Дигар гардишҳои хавфнок нестанд. Аз соҳили баҳр беш аз 150 ҳазор метри мукааб ахлот кашонда шуд. Хатҳои нақли об, энергияи барқ ва алоқа кашида шуда, ширкатҳои телефонҳои мобилӣ шабакаи худро созмон медиҳанд.

Коркунони хоҷагиҳои ҷангал низ саҳми калони худро мегузоранд. Қисми зиёди ҳудуди Бокаҷӯл сабзу хуррам гардонда шуд. Баробари ин боз вазифаҳои зиёд дар пешанд: беҳтар кардани муҳити атроф дар қад-қади соҳил ва пастхамиҳои Чимён зарур аст, ки 100 ҳазор гектарро ташкил медиҳад.

Баҳри мазкур кайфияти тамоман нав мебахшад. Ҳавои соф, кӯҳҳои кабуд, бӯи хуши гулу буттаҳо, дарахтон, оби шаффоф, офтоби сӯзон ба ҷон марҳам мегарданд. Беҳуда мутахассисон намегӯянд, ки дар саросари ИДМ се маҳале мебошад, ки боди форам дораду ба ҷон роҳат мебахшад. Якеи он Қрим мебошад, дутои дигараш Оқтош ва Чорвоқи мост.

...Аз болои сарбанди обанбори Чорвоқ манзараи аҷиб, корпусҳои замонавии сохташаванда ба чашм бармехӯрад. Ва дар бобати бунёди ин қабил объектҳо, минҷумла сабзу хуррам гардондани он корхонаҳои муқтадир,комбинатҳои маъдангудозии Ўзбекистон, маъдани кӯҳии Алмалику Навоӣ саҳм мегиранд. Вале бештар маблағро ба ин мақсад ҳокимияти шаҳри Тошканд сарф мекунад.

Аввалин аз чор меҳмонхонаи ҳар кадом дорои 100 кат, ки ба ҳокимияти шаҳри Тошканд тобеъ аст, соли ҷорӣ ба истифода супурда мешавад. Барои истироҳат кулли шароит фароҳам оварда мешавад: утоқҳои барҳавову зебо, ҳавзҳои шиноварӣ, тарабхона, пункти иҷора ва истгоҳи автомобилӣ сохта мешавад.

Соли оянда таҷдиди биноҳои меҳмонхонаи пастхамиҳои Чимён оғоз меёбад. Барои гузаронидани мусобиқаҳои байналхалқӣ кулли шароит фароҳам оварда мешавад.

Ба қарибӣ дар харитаи сайёҳии мамлакатамон боз ду дурдона ҳамроҳ мегардад. Минтақаи истироҳати назди Тошканд ба ҷумлаи курортҳои беҳтарини ҷаҳон шомил мегардад.

Истироҳат, сайёҳӣ яке аз манбаъҳои муҳими сарпур кардани маблағи буҷа ба ҳисоб меравад. Ба меҳмонон чизҳои беҳтарин пешкаш карда мешаванд: онҳо танҳо аз дурдонаҳои меъмории шаҳрҳои қадимаамон бархурдор мегарданд.

Меҳмони хориҷа аз чашмаи назди чойхонаи «Чинор» баҳравар мегардад, ки ҳазорҳо солро аз сар гузарондааст? Ин дарахтон чунон ғафсанд, ки агар даҳ кас дастони худро ҳалқасон ҳамроҳ кунанд ҳам, ба оғӯшашон намегунҷанд. Ва суратҳои, дар санг кашидашудаи, шафати ана ҳамин чинорҳо ба кас, бешак кайфияти тамоман нав мебахшад. Ва ба гуфти муаррихону ҳафриётшиносон ин асарҳои санъат то солшумории мо офарида шудаанд.

Ҳар як ваҷаб сарзамини Ўзбекистон-гаҳвораҷунбони тамаддуни инсон нодир аст. Рӯзҳои наздик ҳам Чорвоқ ва ҳам Чимён ба яке аз марказҳои сайёҳӣ мубаддал мегардаду маҷрои сайёҳонро ба худ ҷалб хоҳанд кард. Он маънои сарпур гардидани хазина бо асъори озодтабодулро дорад.

Рустам ШАГАЕВ,
мухбири ЎзА.

Ба пешвози 70-солагии Нукус

Шаҳре, ки таърихи ба худ хосро дорад

Нукус маркази Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон буда, 255 ҳазор нафар аҳолӣ истиқомат мекунад. Майдони умумиаш 200 километри мураббаъ аст. Дар шимоли ғарбии ҷумҳурият, 1000 километр дуртар аз Тошканд ҷойгир аст. Шаҳрро аз тарафи шарқ Қизилқум, аз тарафи ғарб Қароқум иҳота кардааст. Аз ҳамин сабаб тобистонаш гарм, зимистонаш қаҳратун мегардад.

Маълумотҳои ҳафриётӣ гувоҳӣ медиҳанд, ки пеш аз Нукус дар ҷои ҳозираи он шаҳрчаи «Шӯрча» қарор гирифта, деворҳои пурқуввати ҳимоявӣ қад кашонда шуда будааст. Доираи девори шаҳрча 50-60 метр буда, майдонаш 0,25-0,30 гектарро ташкил додааст. Дар наздикии шаҳрчаи «Шӯрча» қавми нуқус ҳаёт ба сар бурда, бо деҳқонӣ, чорводорӣ, шикорчигӣ машғул гардидаанд. Соли 1873 генерал-губернатори Туркистон Кауфман аз вазири дифои Россия илтимос карда будааст, ки маркази шӯъбаи ҳокимӣ аз Тӯрткӯли ҳозира ба Нукус кӯчонда шаваду ба мақсади барпои иншоотҳои нав 95 ҳазор рубл ҷудо гардад. Ҳамин тавр, соли 1874 дар Нукус қалъаи ҳарбӣ ба вуҷуд оварда шудааст. 16 ноябри ҳамон сол давлати Россия ба фармон дар бобати ба вуҷуд овардани қалъаи ҳарбӣ дар деҳаи Нукус имзо гузошт. Соли 1907 бошад, ба ҷои гарнизони аз хишти хом сохташудаву валангоргашта бинои нав қад кашид. Соли 1928 қарори садорати кумитаи иҷроияи вилояти худмухтори Қароқалпоқистон дар бораи муайян кардани ҷои нави шаҳри Нукус ба имзо расида, корҳои бунёдкорӣ оғоз ёфт ва 1 апрели соли 1932 қарори мақомоти дахлдор дар бобати маркази Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон эълон гардидани Нукус рӯи чопро дид. Навбати аввали шаҳр дар тӯли шаш сол сохта шуда, сараввал соҳиби 47 корхона буд.

Бояд тазаккур дод, ки дар солҳои истиқлолияти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Нукус умри дубора дид. Дар ин ҷо дар ҳаҷми калон корҳои бунёдкорӣ ба иҷро расонда шуданд. Биноҳои замонавии истиқоматӣ, таъиноти маданиву маишӣ сохта шуданд, корхонаҳои саноатӣ ба вуҷуд омаданд. Кӯчаҳо васеву ҳамвор гардиданд, хиёбонҳо, гулгаштҳо, боғҳои истироҳат, биноҳои мухталиф ба бар либоси нав гирифтанд. Баъди эълон гардидани қарори Девони Вазирон «Дар бораи ҷашнгирии 70-солагии шаҳри Нукус» миқёси корҳо доманадор шуда, шаҳри Нукус аз нав ҷавонтар гардид. Ба ин сохта ба истифода бурдани биноҳои нави бонкҳо, истгоҳи хизматрасонии «ЎзДЭУ-авто», амфитеатри дорои панҷ ҳазор ҷои нишаст, бинои суди хоҷагидорӣ ва ғайра мисол шуда метавонад. Муассисаҳои шакли нави таълимӣ қад кашиданд. Сохтмони бозори «Роҳи бузурги Абрешим» анҷоми худро меёбад. Корхонаи муштараки ўзбекистониву амрикоии «Ўздунробита», маҷмӯи бофандагии «Катекс», пули калоне ба истифода супурда шуд, ки ҷумҳуриятро ба вилоятҳои мухталифи Ўзбекистон мепайвандад.

Алқисса, шаҳри Нукус ба ҷашни 70-солагии худ тайёрии ҳамаҷониба дида, санаи фархундаро ба рангу тобиши нав пешвоз мегирад, ки асоси онро талабҳои меъмории миллӣ дар ҳамоҳангӣ бо услуби меъмории замонавӣ ташкил медиҳад.

Давлетбой
УРАЗМЕТОВ,
муаррих.

Роҳи пуршарафи истиқлол

Дар Ӯзбекистон дар солҳои истиқлол сиёсат оид ба минбаъда амиқгардонии дигаргунсозиҳои сохторӣ дар иқтисодиёт ва васеъ ҷалб кардани сармояҳо, аз он ҷумла сармояҳои хориҷӣ фаъолона пеш бурда шуд, ки садоқатмандии мамлакатамонро ба яке аз усулиятҳои пешрафти худ «аз сиёсат воло истодани иқтисодиёт» бори дигар намоиш дод. Соҳаи савдои беруна озод карда, ба вусъат додани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоте диққату эътибори калон нигаронда шуд, ки воридотро иваз мекард. Дар айни замон сиёсат оид ба вусъат додани ҳаҷми содирот идомаи худро ёфта, натиҷаи мусбӣ мебахшад. Дар ин бобат бори аввал дар таърихи Ӯзбекистон соли гузашта ба даст омадани салдои мусбӣ дар тиҷорати берунаи иқтисодӣ гувоҳӣ медиҳад.

Дар бобати вусъат додани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти содиротӣ ва ивазкунандаи воридотӣ нақши корхонаҳои муштараке калон аст, ки дар солҳои истиқлол ба созмон додани он фаъолона шурӯъ карданд ва шиори «ҳар як ноҳия бояд соҳиби корхонаи муштарак бо хориҷиён бошад» асоси фаъолиятро ташкил дода, барои афзудани ҳаҷми сармоягузорӣ ба иқтисодиёт нақши калоне бозид, ки дар ин бора дар поён накл мекунем.

6. Мо ҳам шохаи низоми ҷаҳонии хоҷагидорием

Аз рӯзҳои аввали истиқлолият вазифаи суръатфизоии ба вуҷуд овардани низоми худии идораи маҷмӯи иқтисодиёти беруна, таҳияи усулиятҳои худии ба роҳ мондани равобити беруна, мустақилона муайян кардани роҳи ҳамгароӣ ба низоми ҷаҳонии иқтисодиёт ба миён гузошта шуд. Стратегия ва тактика дар ин бобат ҳамин тавр пешбинӣ гардида буд: рушди муносибатҳои тиҷоративу иқтисодӣ нововбаста ба мафкура, ҳамкории баробарҳуқуқонаву ба ҳамдигар муфид, мувозанати оқилона байни ҳамкорӣ ва рақобат, фароҳам овардани режими мусоид барои мамлакатҳо ва сармоягузорони ҷудогона, ки ҷалб сохтани технологияҳои аз ҳама пешқадамро таъмин месозанд, асоси ин сиёсатро ташкил медод. Яъне дар Ӯзбекистон сиёсати «Дарҳои боз» собитқадамона ба рӯи об бароварда шуд. Аз ин рӯ дар фурсати кӯтоҳи таърихӣ ба Ӯзбекистон даст дод, ки бо беш аз 140 мамлакати ҷаҳон муносибатҳои тиҷоративу иқтисодиро ба роҳ монаду узви баробарҳуқуқи бисёр ташкилотҳои байналхалқии иқтисодӣ ва молиявӣ гардад. Баробари ин ҳамчун субекти ҳуқуқи байналхалқӣ ва равобити ҷаҳонии хоҷагидорӣ шинохта шавад.

Барои фарқияти савдои берунаи иқтисодиро аз пештарааш бо кунун дарк кардан, рақами мазкурро ба забон гирем, кофист. Соли 1991 савдои берунаи ҷумҳурият амалан ба собиқ ҷамоаҳои Иттиҳод амалӣ гардонда шуд. Ҳаҷми савдои берунаи иқтисодӣ ҳамагӣ 500 миллион долларро ташкил дод. Солҳои истиқлол ин нишондиҳанда 12,5 маротиба афзудааст. Танҳо соли гузашта ба номусоид будани вазъи бозори ҷаҳонӣ нигоҳ накарда, муовизаи савдои беруна 3,1 фоиз афзуда, салдои мусбӣ дар ҷараёнҳои савдои беруна 128 миллион доллари ИМА-ро ташкил дод.

Дар ин бобат саҳми аҳли меҳнати 3300 корхонаи муштараке калон аст, ки алҳол дар Ӯзбекистон бо сармояҳои хориҷа арзи ҳастӣ мекунанд. Ҳаҷми истеҳсоли маҳсулот дар ин корхонаҳо соли гузашта 611,7 миллиард сӯмро ташкил дод, ки нисбати нишондиҳандаи соли 2000 қариб якуним баробар зиёд аст. Ҳиссаи сармоягузорӣ ба ташкили корхонаҳои муштарак 33,7 фоиз афзуд ва он нисбати соли 1997-ум 23,5 фоиз зиёд аст.

Бо иқтисодиёти мо мамлакатҳои мутараққӣ бештар сармоя медароранд ва аз ин рӯ миқдори корхонаҳо, ки бо иш-

тироки онҳо созмон ёфтаанд, низ пайваста меафзоянд. Ба забон гирифтани номи корхонаҳои муштарак, аз қабили «Зарафшон-Нюмонт», «ЎзДЭУавто», «Кобул-Ӯзбек компани», «Кобул-Фарғона-компани», «Чиноз-тӯқимачӣ», «Бритиш Американ Тобако Ӯзбекистон» кифоя аст, ки маҳсули дасти онҳо на танҳо дар ҳудуди мамлакатамон, балки саросари ҷаҳон машҳур аст.

Бояд тазаккур дод, ки корхонаҳои муштарак аксар соҳаҳои асосии иқтисодиётро фаро гирифтаанду аз молҳои истеъмолӣ сар карда, то маҳсулотеро тайёр мекунанд, ки дар бозори ҷаҳонӣ талабгорони зиёде доранд. Ва инро далели мазкур ҳам исбот мекунад. Дар бадали даҳ сол содироти мол ва хизмат аз 33,42 миллиард доллари ИМА афзуд. Ҳоли ҳозир беш аз 2200 корхонаи хурду миёна ҳам ба бозори дохила ва ҳам беруна маҳсулот тайёр мекунад.

Агар дар ёдатон бошад, азнавкоркарди нахи пахта дар ҷумҳуриятамон охири соли 1991-ум 12 фоизро ташкил медод. Соли гузашта ин нишондиҳанда ба 24 фоиз расид. Ҳаҷми тайёркунии калобаву матоъҳо аз он ду баробар вусъат ёфт. Соли 1995 ба саноати сабук ҳамагӣ 37,75 миллион сармояи хориҷӣ ҷалб гардида бошад, соли 2001 ин нишондиҳанда ба 55,8 миллион доллари ИМА рост омад. Ин далелро худатон таҳлил карда, хулосаи даркорӣ бароред. Ва мувофиқи барномаи азнавсозии ин соҳа соли 2005 мебояд ҳаҷми азнавкоркарди нахи пахта ва аз он тайёр кардани маҳсулот ба 50 фоиз расонда шавад. Дар он сурат ҳаҷми содироти маҳсулот аз саноати сабук ба 550 миллион доллари ИМА мерасад.

Созмон додани корхонаҳои муштарак ба соҳаи озуқаворӣ ҳам дилпурона ворид мегардад ва боиси тайёр гардидани маҳсулоти хушсифати аз иловаҳои кимёорӣ мешавад. Маълум аст, ки дар маҳсулоти хориҷисохт бештар иловаҳои кимёвӣ ба назар мерасанд. Дар мо бошад, аз ҷузъҳои табиии он истифода бурда мешавад, ки бешак талабро ба он зиёд мегардонад. Инро дар мисоли корхонаи аз ҳама ҷавони муштараки Ӯзбекистон «Нестле» дидан мумкин аст, ки дар Намангон созмон дода шудааст.

Ташаббускорони созмон додани он Ҷамъияти саҳҳомии тарзи кушоди «Нафосат»-и Намангон ва тадбиргарони швейтсариягианду ба худ номи корхонаи муштараки «Нестле Ӯзбекистон» гирифтааст. Пеш аз он ки дар бораи корхонаи мазкур, ки дар фаъолияти иқтисодиёти берунии мамлакатамон мавқеи муҳимро ишғол менамояд, ҳарф занем, мебояд оиди фаъолияти сармоягузорони швейтсариягӣ дар Ӯзбекистон мухтасар маълумот диҳем. Алҳол дар иқтисодиёти Ӯзбекистон 67 корхонаи муштарак бо сармояҳои швейтсариягӣ фаъолият дорад, ки 54-тоаш муштараку боқимонда пурра бо сармояи швейтсариягиён маҳсулот тайёр мекунад. Ва ин рақам собит мекунад як хулоса бардорем: швейтсариягиён имкониятҳои дар мамлакати мо оид ба сармоягузорӣ фароҳамовардаро моҳирона истифода мебаранд ва истеҳсолоти нав ба навро созмон медиҳанд.

Созмон додани корхонаи муштараки «Нестле Ӯзбекистон» на танҳо лоиҳаи нав, балки дар айни замон аз ҳама калон бо иштироки сармоягузорони швейтсариягӣ мебошад. Арзиши умумии он 30 миллион доллар буда, 23,5 миллион доллари он азхуд гардид. Навбати аввали корхона маҳсулот медиҳаду тавассути таҷҳизоту технологияҳои швейтсариягӣ, итолиёвӣ, фаронсавӣ коргарон аз ашёи хоми маҳаллӣ молҳои сермасрифро ба бозори дохила пешкаш мекунанд. Ашёи хоми маҳаллӣ шир буда, тавассути 29 пункти доимӣ қабул карда мешавад.

Аз хусуси корхонаҳои муштарак ҳарф зада, аҳамияти калони иҷтимоӣ доштани онҳоро низ қайд кардан лозим меояд. Аз он ҷумла, бо шуғли доимӣ фарогирондани коркунон нақши калон дорад. Баробари ин набояд фаромӯш кард, ки тавассути корхонаҳои муштарак сирру асрори касбҳое омӯхта мешаванд, ки барои мардуми мо нав ба ҳисоб мераванд. Инро дар мисоли «Нестле Ӯзбекистон» ҳам пай бурдан душвор нест. 300 нафар алҳол дар корхонаи мазкур кор карда, дар корхонаҳои соҳавии «Нестле» дар Туркия, Швейтсария, Фаронса, Покистон, Ҳиндустон сабақ гирифта, баргаштаанд ва дар бобати тайёркунии маҳсулоти хушсифат нақши калоне мебозанд.

Аз мисолҳои болоӣ дарк кардан душвор нест, ки аҳамияти сармояҳои хориҷӣ дар бобати рушди иқтисодиёти Ӯзбекистон чӣ гуна калон аст. Онро бемуҳобот дар шароити кунун ба ҳавое монанд кардан мумкин аст, ки бидуни он ҳаётро тасаввур кардан душвор аст.

Ва ҳукумати ҷумҳурият таҳти сарпарастии Президенти худ то чӣ андоза муҳим будани сармоягузории хориҷӣ, аз он ҷумла сармояҳои бевоситаро амиқан дарк карда, алҳол аз паи ба рӯи об баровардани силсилаи лоиҳаҳои муқтадирест, ки онҳо бо кӯмаки сармояҳои хориҷӣ саҳми содиротии Ӯзбекистонро хеле баланд мебардоранд ва он баробари афзудани шӯҳрати Ӯзбекистон дар арсаи байналхалқӣ ба баланд шудани сатҳи зиндагонии аҳолӣ ҳам мусоидат мекунад, ки ҳоҷат ба исбот кардани ин далел нест. Чунки онро дар ҳар қадам ҳис мекунем ва бо чашмони хеш муоина менамоем.

7. Роҳҳое, ки моро ба манзили мурод мебаранд

Меҳмоне, ки ба манзили бегона қадам партофт, таассуроти худро аз ин макон пеш аз ҳама аз воситаи наклиётие ҳосил мекунад, ки тавассути он ба ин ҷо омадааст. Агар бо роҳи ҳавоӣ омада бошад, ҳатман аз тайёраву хизмати коркунони он ба қудрати ин мамлакат баҳо медиҳад. Агар тавассути наклиёти автомобилӣ омада бошад, ҳатман мувофиқи роҳе баҳо медиҳад, ки наклиёташ тавассути он ҳаракат кардааст.

Аз ин рӯ аҳамияти роҳҳо дар бобати ошноӣ кардани мусофирон бо қудрати мамлакате, ки он қадам партофтааст, ниҳоят калон аст. Мо роҳҳо гуфта роҳҳои наклиёти автомобилӣ, оҳан, ҳавоӣ ва албатта, алоқаро дар назар дорем. Чунки ин соҳот ба ҳамдигар алоқамандии ҷузъӣ доранду ҳамдигарро пурра месозанд.

Акнун саволе ба миён омаданаш мумкин аст: ба меҳмони хориҷӣ роҳҳои мо чӣ гуна таассурот боқӣ мегузошта бошанд? Оё вай, ба моҳияти дигаргунсозиҳое, ки дар тӯли ёздаҳ соли истиқлолият дар ин соҳаҳо рух доданд, ба тезӣ сарфаҳм мерафта бошад?

Барои рӯшанӣ андохтан ба ин масъала мебояд далелу рақамҳое оварда шаванд, ки дар натиҷаи муқоиса кардан худ аз худ таассуротро ғанӣ мегардонад. Барои ин мебояд ҳикоятро аз роҳҳои автомобилгард сар кард ва чунин саволро пеш гузошт: роҳҳои хурду калони автомобилгарди Ӯзбекистон ба чанд километр тӯл мекашанд? Дар ин бобат шояд маълумоти оморӣ бошад, вале то ҳол дар ин бобат маълумоти аниқ дастрас нагардидааст. Сабабаш маълум. Аксар роҳҳои Ӯзбекистон аҳамияти стратегӣ доранд ва он имкон намедиҳад, ки ба чӣ қадар тӯл кашидани роҳҳои автомобилгард возеҳу равшан баён гарданд.

Вале ҳаминаш аён аст, ки дар Ӯзбекистон роҳҳои хурду калони автомобилгард бисёранду аз ҷиҳати аҳамият аз ҳамдигар монданӣ надоранду ҳоли ҳозир ҳар кадом аз вазъи хуб бархурдор ҳастанд. Ва ин роҳҳои равону фароҳро мо чӣ дар байни вилоятҳову шаҳрҳо, ноҳияву байнихоҷагиҳо ва деҳаҳо мушоҳида мекунем. Ҳатто ба деҳаҳои дурдасти кӯҳӣ ҳам кӯчаҳои асфалтфарш рафта расидаанду ҳаракати наклиёту мусофиронро хеле осон гардондаанд.

Дар бадали ёздаҳ соли истиқлолият дар Ӯзбекистон роҳҳои автомобилгард ҳам тарҳи худро ба куллӣ тағйир доданд ва аксари онҳо дорои аҳамияти стратегӣ пайдо карданд. Махсусан роҳҳое, ки Шарқу Ғарбро ба ҳам мепайванданд, алҳол аҳамияти ҳалкунанда касб кардаанду дар бобати эҳёи Роҳи қадимаи бузурги Абрешим саҳми калони худро мегузоранд.

Яке аз ин роҳҳо байни Тошканду Ӯш аст, ки баъди ба даст омадани истиқлолияти Ӯзбекистон тарҳи худро ба куллӣ тағйир дода, ба роҳи муҳими ҳаракати наклиётӣ байни дигар минтақаҳои Ӯзбекистон бо водии Фарғона, баъдан музофотҳои Қирғизистону Тоҷикистони бародарӣ ва Чин гардида, дар бобати эҳёи анъаноти қадимаи Роҳи бузурги Абрешим нақши калоне мебозад.

Ба ҳамагон маълум аст, ки ин роҳи қадима пештар ҳам буд. Вале пур аз ҳавфу хатар. Танҳо фасли тобистон ба ихтиёриён рухсат медоданд, ки тавассути ин роҳ ҳаракат кунанд. Охири моҳи август, аниқтараш санаи 29-уми ҳамин моҳи соли 2000 воқеаи фаромӯшнопазире рух дод. Тавассути ағбаҳои Камчиқ ва Резак бори аввал ҳаракати наклиёт тавассути тоннелҳои наву роҳи азнавсохташуда оғоз ёфт.

Бояд тазаккур дод, ки роҳи мазкури ҳазорҳо сол барои пайванди Шарқу Ғарб хизматкунанда, танҳо дар солҳои истиқлолияти Ӯзбекистон фароху замонавӣ гардида, ба андозаҳои байналхалқӣ хосу мос гардид. Тамоми корҳо бидуни нигоҳ доштани ҳаракати наклиёт ба иҷро расонда шуданд. Чор тоннел кофта шуд, ки дарозии умумии онҳо қариб 2,5 километр мебошад. Дар тӯли се зимистону чор фасли тобистон 4500 нафар бинокорон ба андозаи 27 миллиард сӯм корҳоро ба сомон расонданд. Онҳо фиристодагони вилоятҳои Тошканду Фарғона, Андиҷону Намангон буданду се пули азимро қад кашонданд. 21 миллион метри мукааб корҳои заминканиро ба иҷро расонданд. Ба 2370 метр баландӣ, яъне ағбаҳои Резаку Камчиқ 4 миллион метри мукааб қуму шағалро баровარданд, 141 ҳазор метри мукааб оҳану бетонро хобонданд. Дар натиҷа аз хавфу хатаре, ки дар ёздаҳ километри ин роҳ солиёни дароз ҳукмронӣ мекард, ному нишоне намонд. Ду ҷуфти тоннелҳо, ки ҳар кадом 1072 ва 412 метрӣ дарозӣ доранд, дар фурсати кӯтоҳ бунёд гардид.

Дар даруни тоннелҳо гузошта шудани компутерҳои назораткунандаи ҳаракати автомобилҳо, видеокамераҳое, ки ҳар як ваҷаби роҳро ба назар мегиранд, ҷиҳозоте, ки обу ҳавои тоннелҳоро мӯътадил мегардонад, ҳаракатро дар ин қитъаи роҳ хеле сабук гардонд. Имконияти ҳаракати наклиёт ҳам афзуд. Пештар дар ин роҳ дар тӯли шабонарӯз базӯр 3,5-4 ҳазор воситаи наклиёт ҳаракат мекард. Ҳоло он ба 17 ҳазор адад расидааст. Миқдори садамаҳо ба куллӣ кам гардиданд. Ва он давоми мантиқии роҳи ТРАСЕКА мегардаду шаҳри Роттердами Аврупоро бо бандари Лян-Юнгану Қашғари Чин мепайвандад.

Бо ҳам пайваст гардидани роҳҳои автомобилгарди Аврупову Осиё бошад, дар навбати худ вусъат додани роҳи оҳанро низ тақозо дорад, ки он барои Ӯзбекистон аҳамияти ҳалкунанда касб мекунад. Охир, роҳи оҳанро беҳуда раги шарёни иқтисодиёт намегӯянд ва он ин маъниро дар мисоли иқтисодиёти Ӯзбекистон пурра ба худ гирифтааст. Зеро 66 фоизи тамоми боре, ки аз Ӯзбекистон бурдаву оварда мешаванд, ба ҳиссаи роҳи оҳан рост меояд. Аз панҷ қисми маҳсулоти воридотиву содиротӣ чор ҳиссааш бо наклиёти роҳи оҳан овардаву бурда мешавад. Ва он саравал меваҳои ширини ислоҳотест, ки дар соҳа собитқадамона ба рӯи об мебарояд.

Дар солҳои истиқлолият Ширкати давлативу саҳҳомии «Ӯзбекистон темир йӯллари» ба вуҷуд оварда шуда, ба дигаргунсозиҳои соҳа сару сарварӣ кард. 25 вагони замонавии мусофиркашон тавассути воми имтиёзноки ширкати «Марубени корпорейшн»-и Ҷопон харид гардида, 16-тоаш дар самти «Тошканд-Маскав-Тошканд» ҳаракат карданд. Дар пойгоҳи депои кӯҳна заводи тармими вагонҳо ба фаъолият шурӯъ намуд. Ба ивази воми 6,102 миллион иени ҷопонӣ аз мамлакатҳои мутараққии Ғарб асбобу ускуна ва технологияи замонавӣ оварда шуда, заводи замонавӣ ба фаъолият шурӯъ кард. Алҳол тамоми қувва барои ба иқтидори лоиҳавӣ расондани иқтидори ин корхона нигаронда шудааст. Дар он сурат 1280 нафар бо шуғли доимӣ фаро гирифта мешаванду соле 450 вагон аз тармим мебарояд. Яъне аз ҳамин ҳисоб соле 50-70 ҳазор доллари ИМА сарфа мегардад. Дар оянда дар ин ҷо тайёр намудани вагонҳои трамваю троллейбус, асбобу анҷоми рӯзгор ва мебелҳо ба нақша гирифта шудааст.

Дар бобати рушди соҳа ба истифода супурдани роҳи оҳани 345 километраи «Учқудуқ-Султон Увайстоғ-Мискин» низ нақши калоне бозида, ба азхудкунии канданиҳои фоиданоку заминҳои навкорами Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон ва ба миқдори зиёд сарфа кардани асъори озодтабодул таъсири нек мерасонад. Маълум аст, ки пештар бисёр молҳоямон тавассути роҳи оҳани Қазоқистон ба Россия, дигар мамлакатҳои ИДМ ва Аврупо расонда мешуду ба он маблағҳои зиёди озодтабодул харҷ мегардид. Роҳи нав бошад, ба хеле ихтисор намудани ин маблағ оварда мерасонад. Баробари ин бисёр вокзалҳои нав сохта шуданд, роҳҳо тармим гардиданд, бо энергияи барқ фаро гирифта шу-

данд. Алҳол лоиҳа дар бобати кашидани хатти роҳи оҳан байни Ангрен ва Поп баррасӣ мешавад. Сохтмони роҳи Қаршӣ-Шеробод ҳам суръати баланд пайдо мекунад.

Дар соҳаи алоқа, алалхусус алоқаи телефонӣ ҳам оиди барқарор кардани роҳи қадимаи ниёкон корҳои зиёде ба иҷро расонда мешаванд. Инро дар мисоли сохтмони қитъаи миллии «ТАЕ-ВОЛС» дидан мумкин аст,ки якҷоя бо фирмаи номдори «Сименс» соли 1998 ба иҷро расонда шуд. Тавассути ана ҳамин қитъаи миллӣ Ӯзбекистон имконияти алоқа барқарор карданро аз Шанхайи Чин то Франкфурти Олмон ба даст овард. Ва ин хат бо кабели риштагии оптикӣ ҷиҳозонида шуда, ҳаҷми алоқа бастанро 40 маротиба вусъат дод. Ба ҷумлаи обекти нодири соҳаи алоқа истгоҳи байналхалқии алоқаро тавассути ҳамроҳи маснӯи замин шомил гардондан мумкин аст, ки бо кӯмаки шариконі ҷопонӣ ба истифода супурда шуд. Баробари ин боз чунин истгоҳи муҳим бо кӯмаки шарикони туркиягӣ ба кор пардохт.

Ҳафт сол муқаддам ширкатҳои соҳаи алоқаи Куриё барои сохтани истгоҳҳои автоматии алоқаи телефонии рақамдор шурӯъ карда буданд. Аввалин чунин истгоҳҳои дорои 710 ҳазор рақам дар Тошканд, Самарқанд, Намангон, Қаршӣ фаъолият пеш мебаранд. Соҳаи телекоммуникатсияи мамлакат ҳам дар фурсати кӯтоҳ такмил ёфт.

Ва ин қабил дигаргунсозиҳо ба соҳаи роҳи ҳавоии мамлакат низ таъсири мусбии худро расонд. Ширкати миллии ҳавопаймоии «Ӯзбекистон ҳаво йӯллари» алҳол ба яке аз ширкатҳои номдори соҳа мубаддал гардидааст.

Дар бадали ёздаҳ соли амалӣ гардондани шакли худии пешрафти иқтисоди Ӯзбекистон роҳи ҳавоиро бо беш аз 20 давлати муқтадири ҷаҳон ба роҳ мондааст, ки Амрикову Аврупои Ғарбӣ, бисёр минтақаҳои Осиёи Ҷанубӣ Шарқиро дар бар гирифтааст. Агар мухтасар гӯем, «Ӯзбекистон ҳаво йӯллари» роҳи ба худ хосеро ба вуҷуд овардааст, ки сарчашмаи онро Роҳи бузурги абрешим ташкил медиҳад. Ширкат бо тайёраҳои замонавӣ, аз қабили «А-31А», «Боинг-757», «Боинг-757-200», «Боинг-757Р-85» таъмин гардидааст. Дар ҳудуди ҷумҳурият истеҳсоли тайёраи «ИЛ-114» ба роҳ монда шуд, ки маҳсули ҳамкорӣ бо намояндагони Россия, Канада, ИМА мебошад.

Пешрафти соҳаи мазкурро аз далели мазкур дидан мумкин аст. То соли 1991 аз Тошканд танҳо ба Деҳлӣ ва Кобул рейси байналхалқӣ буд. Алҳол парвоз ба беш аз бист мамлакати ҷаҳон сурат мегираду дар минтақаҳои мухталифи ҷаҳон беш аз 40 намояндагии Ширкати миллии ҳавопаймоии «Ӯзбекистон ҳаво йӯллари» фаъолият пеш мебарад.

Чуноне ки дар боло номбар кардем, дар ин соҳаҳо дигаргунсозиҳои куллӣ рух доданд ва ҳамаи он ба пешрафти мамлакат, шукуфонии Ӯзбекистон, боз ҳам боло рафтани сатҳи зиндагонии халқ равона гардидаасту дурустии роҳи интихобкардаи моро оиди пешрафт исбот мекунад.

Т.ЭҲСОН.

Баъд аз 33-сол

Силин Павел Павлович—муаррих ва муҳаққиқи дақиқу ҳақиқатнигор аст. Ӯ дар тӯли фаъолияти беш аз чиҳилсолаи хеш дар риштаҳои гуногуни илми торих ва бостоншиносӣ мақолаву очеркҳои зиёди илмиву пажӯҳишӣ иншо кардааст. Дар навиштаҳои вай торихи кишварҳои мухталифе, ки дар минтақаи Осиёи Марказӣ тӯли асрҳо арзи ҳастӣ намудаанд, баён мегарданд. Ин навиштаҳо ба факту рақамҳои ториxиву воқеӣ истинод менамоянд, бо забони фасеҳу барои ҳамагон мафҳум пешкаш мешаванд.

Муаррих инчунин ба оинҳо ва расму русуми халқҳои минтақаҳои мо меҳру муҳаббати тамом дорад, ба мардуми заҳматкаш ва меҳмоннавози мо эҳтиром мегузорад. Навиштаи зер, ки ифодаи ин меҳру муҳаббати ӯ нисбати кишвари мо ва фарзандони диёри мост, ҳамчун дастовези вай дар рӯзи мавлудаш ба хонандагони рӯзнома пешниҳод мешавад.

Ба қарибӣ ман ба шаҳраки Красногорски вилояти Тошканд сафар кардам ва дар давоми ин сафар ба мактаби миёнаи рақами 46, ки барои ман хеле азиз аст, меҳмон шудам. Фаъолияти кории ман аз остонаи маҳз ҳамин маърифатгоҳ оғоз гардида буд. Ман дар ин ҷо ба сифати муаллими забонҳои хориҷӣ (немисӣ) ва фанни торих дарс мегуфтам. Ба омӯзгорон, мардуми маҳаллӣ, ба ториху урфу одатҳои онҳо ва умуман ба тарзи зисту зиндагии сокинони ин макон меҳру муҳаббати беандоза дорам.

Ҳоло омӯзгори собиқадор, инсони ба касбу кори худ фидоӣ Заур Ҷазкиев сарвари ин мактаб аст. Туфайли ин шахси дидадаро коллективи мактаб дар ҳавои дӯстиву рафоқат кор мекунанд, ба фарзандони диёри худ сабақ медиҳанд. Маърифатгоҳ ва синфхонаҳо тару тозаанд, баъд аз ба таътили тобистона баромадани толибилмону омӯзгорон мактабро аз таъмири хушсифат баровардаанд. Таълимгоҳ ба соли нави хониш, аллакай омода аст.

—Ҳоли ҳозир,—нақл мекунад З. Ҷазкиев,—маърифатгоҳи мо зиёда аз 400 нафар хонанда дорад. Ба онҳо 25 нафар омӯзгорони соҳибтаҷрибаву ҷавон сабақ меомӯзанд. Дар тӯли солҳое, ки мактаб вуҷуд дорад, муаллимони он саъю кӯшиш доштанд, ки шогирдони худро соҳиби дониши хубу ахлоқи ҳамида намоянд.

Дар обрӯву нуфуз пайдо кардани таълимгоҳи мо хизмати шумо низ кам нест, зеро шумо поягузори осорхонаи ториху бостоншиносии он мебошед,—мегӯяд директор.

—Оре, ба сухан шарик мегардад, ҷонишини директор оид ба таълим Ҳалима Ҷалолова,- омӯзгорони собиқадор ва толибилмони пешинаи мактабамон аз ин хусус зуд-зуд ёд мекунанд. Рӯҳия ва завқу шавқе, ки шумо ба толибилмони собиқи маърифатгоҳ оид ба омӯхтани ториху гузаштаи кишвари худ бедор карда будед, аз насл ба насл мекӯчад, ҳанӯз зиндаву самарабахш аст.

Албатта, аз хусуси меҳнати худ, ки аз он 33 сол гузаштааст, шунидани чунин суханони гарму самимӣ ба кас ҳаловат мебахшад ва хоҳу ноҳоҳ дафтари хотираҳоро варақгардон менамояд. Ман дар ин мактаб то соли 1969-ум кор кардам. Ҳангоми кор мо бо толибилмон зудзуд ба экскурсияҳои кишваршиносӣ мебаромадем, доманакӯҳҳои Чотқолро пиёда давр мезадем, аз манзараҳои мафтункору обу ҳавои он баҳра мебардоштем, ба шаҳракҳои қадимаи Намдонак (Эскитеппа)—(қарнҳои аввали милодӣ то ибтидои асри XIII, яъне то истилои Чингизхон), Чорлакато (қарнҳои IV-VI милодӣ), соҳилҳои дарёчаи Бошқизилсой, шаҳраки Кӯктилакато ва ғайра сафар менамудем. Ман дар ин вайронаҳо, дар зери осмони кушод ба толибилмон дарси торих мегузаштам, ба онҳо дар асоси аёниятҳои зинда—осори аз ин шаҳракҳои куҳан боқимонда сабақ медодам. Дар ин дарсҳо баробари фактҳои торихӣ, наклу ривоят ва афсонаҳо ҳам ба забон оварда мешуданд, зеро ман хуб медонистам, ки дар зери ин ривоёт ва афсонаҳо ҳақиқат (кам бошад ҳам) ҳаст. Ва ҳамеша дар рафти ин сайру сайёҳатҳо толибилмон аз ин шаҳракҳои куҳан, осори гуногуни бостонӣ, чунончӣ, порчаҳои зарфҳои сафоливу шишагин, тангаҳои қадимӣ, намунаҳои ҳунармандӣ аз фулузоти гуногун, бозичаҳои мухталифро, ки устоёни асрҳои гузашта тайёр кардаанд, дарёфт менамуданд. Бачаҳо аз чизу чораҳои бозёфтаи худ хурсанд мешуданд ва саъй менамуданд, ки торих, замону макон ва барои чӣ истифода шудани онҳоро донанд. Ман ба қадри дониши худ ва хондаву шунидаҳоям аз хусуси он ашёҳои ёфтшуда накл мекардам. Ин экскурсияҳои мо боиси шавқу завқи муттасилу бепоёни толибилмон гардид ва мо бо дастгирии роҳбарони ҳамонвақтаи маърифатгоҳ қарор додем, ки дар мактаб осорхонаи ториху бостоншиносиро созмон диҳем.

Осорхонаи мо аз ҷумлаи бозёфтҳои нав ба нави хонандагон зуд «сарватманд» шуд. Бар ин ҷо баъдан дарси торих мегузашт. Мардуми маҳал низ ба он рағбат пайдо карданд ва «осорхонаи мактаб»-ро зиёрат мекардагӣ шуданд.

Баъдтар маълум гардид, ки ин мавзеъ дар сари роҳи «Ҷодаи бузурги абрешим» қарор доштааст, ба ин ҷойҳо арбоби бузурги давлатӣ, сарлашкар ва олиму шоири тавоно Заҳириддин Муҳаммад Бобур қадам ранҷа намуда будааст. Ман номи чанде аз хонандагони фаъолро ҳанӯз дар ёд дорам. Инҳо В. Сидоров ва В. Бутсеев буданд. Осорхонаи созмонёфта ба мақсадҳои нек хизмат кард ва чуноне ки роҳбарони ҳолоинаи маърифатгоҳ эътироф намуданд, хизмат менамояд. Аз ҳама муҳимаш он ба фарзандони минтақа ҳисси муҳаббат нисбати кишвари азиз, нисбати зодгоҳи худро бедор намуд, меҳри онҳоро ба Ватан ҷӯш дод.

Торих, дар ҳақиқат, фанни аҷибест, вай ба афсонаи ширине ҳаммонанд аст, ки борҳо мешунавию боз ташнаи шунидаш мемонӣ.

Мутаассифона, дар тӯли ин 33 соли гузашта шумораи ашё ва экспонатҳо кам шудаанд, вале ҳамаи он чи ки то имрӯз боқӣ мондаанд, низ метавонанд бозгӯи воқеаву ҳодисаҳои гуногуни торихи куҳани кишвари азизи мо бошанд, рағбати толибилмонро нисбати кишвару зодгоҳи азизу муқаддаси худ бедор намоянд.

Дар ҳоли ҳозир, ки мо ба торихи диёри азизи худ, қисмати гузаштагони пуршарафи хеш бо чашми дигар—чашми бинотару расотар назар меафканем, аҳамияти чунин осорхонаҳо ва умуман фанни торих боз ҳам меафзояд. Ман инро дар намунаи ҷидду ҷаҳди устодон ва толибилмони имрӯзаи мактаби миёнаи рақами 46, ки 33 сол муқаддам дар он ҷо фаъолият доштам, иброз медорам.

Павел СИЛИН,
муаррих.

Олимҷон Назаров

Зиндаёдҳо

Умри фурўзон

Ё худ чанд сухан аз хусуси олиме, ки дар рушди тафаккури ду халқ саҳми муносиб дорад.

Дар улуми ҷамъиятиву рўҳшиносӣ омали муҳиме ба номи «раҳнамо» мавҷуд аст. Вай хислати кулли одамонро не, балки танҳо хоси баъзе аз онҳоро таъйин менамояд. Шахси раҳнамо танҳо дар сурати дар мулоқоти ҳамаҷонибаву амиқ будан бо дигарон, муомилаи наздик доштан бо эшон зиндагӣ ва кор карда метавонад. Донишманди номии илми физикаи Осиёи Марказӣ, арбоби давлатӣ ва ҷамъиятӣ Султон Умаров, бинобар тавсифи ҳамзамононаш, аз ҷумлаи чунин одамон будааст. Ў зиёиёни соҳаҳои илму фан, маориф, фарҳанг ва санъатро сарҷамъ месохт, онҳоро бинобар таъсири ҷиддиаш ба корҳои бузург раҳнамун мешуд ва бо ин мавқеъ, обрўву эътибораш боз ҳам меафзуд. Ба маънои ҳақиқии ин сухан раҳнамо ва ташкилотчии хубе буд. Вай танҳо роҳбари расмӣ не, балки раҳнамои эътирофшудае ба ҳисоб мерафт. Душвориҳои зиндагӣ ва коргоҳашро дар вазъиятҳои мураккабтарин низ бо шуҷоат ва эътимод бартараф менамуд. Дар ҳар куҷое, ки кор накунад, вазъиятро зуд дарк мекард, роҳҳои ҳаллу фасли вазифаҳои дар назди ў ва ҷамоааш гузошташударо меёфт. Вай ана ҳамин гуна роҳбари тавоно, мураббии ғамхор, инсони меҳрубону баоқибат ва дар айни замон шахси донишманд, ҷўё, далер ва закӣ буд...

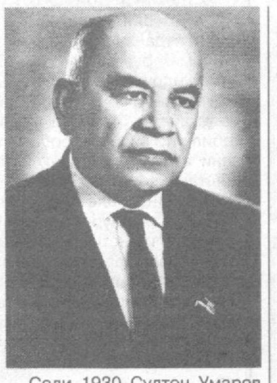

...Рўзе Султон Умаров ба хона барои хўроки нисфирўзӣ мерафт. Чашмаш ба мўйсафеди ҳамидақомату ночоре, ки дар назди як мағозаи бузурги қарибии хиёбони ҳозираи Амир Темур меистод, афтид. Бо вуҷуди он ки ҳаво сард буду борони реза меборид, мўйсафед сару либоси сабук дошт ва дар по кафши намдоште пўшида буд.

Чеҳраи мўйсафед шинос намуд. Султон Умаров мошинро боздошта ўро муоина кард ва шинохт. Вай В. Струве будааст. Султонака ўро зуд ба мошин нишонда ба хонааш овард, меҳмон кард ва сару либос дод. Пас аз таом ҳамроҳ ба хонае, ки В.Струве зиндагӣ мекард, меравaнд. Хона хеле хароб буд, бухорӣ ҳам надошту ошхона ҳам. Бо дахолати Султон Умаров хонаро дарҳол таъмир ва тармим мекунанд, бухорӣ менишонанд, ангиштсанг меоваранд. Пас аз ин воқеа тамоми аҳли илму фан ва фарҳангу санъате, ки аз хориҷ омадаанду ба қайд гирифта нашудаанд, ёфтаву ба онҳо кўмаки зарурии моддиву маишӣ расонда шуд...

Роҳи зиндагии Султон Умаров кўтоҳ бошад ҳам, сермазмуну ибратбахш аст. Вай 11 (24) августи соли 1908 дар маҳаллаи Чорбоғи шаҳри Хуҷанд аз оилаи ҳунарманд ба дунё омадааст. Аз падар бармаҳал ятим монда, дар дасти модари муштипараш ба воя расид. Модари меҳнаткаш шабу рўз ҷома медўхту аз ин ҳисоб оила мепарварид. Бо вуҷуди машаққату мўҳтоҷиҳои зиёд модар саъй намуд, ки писараш саводнок гардад. Устухони Султон аз тифлӣ дар меҳнат пухта, то замони зиндагии падар ба кори ў- нонвойхона ва баъд дар корҳои дўхтудўзи модар кўмак мерасонд, чанд муддат ба маҳсидўзе шогирд ҳам шуд. Вале иштиёқи илмомўзӣ ва чун домуллои маърифатпарвари ҳаммаҳаллаашон Ҳоҷӣ Юсуфи Мирфаёз соҳиби саводи хуб шудан боло гирифт. Дар ибтидо аз ҳамин шахс сабақ омўхт.

Соли 1923 баъди хатми мактаби ибтидоӣ дар Хуҷанд Султон Умаров дар 15-солагӣ барои давом додани таҳсил ба Тошканд омад.

Ҳамзамон дар нашриёти воқеъ дар Ҳадра кор кард. Пас аз он дар омўзишгоҳи омўзгории Самарқанд — «Дорулмуаллимин» таҳсил гирифт, баъдтар дар аввалин мактаби олии ин ҷо-факултаи табиатшиносиву математикаи академияи омўзгорӣ хонишро идома дод. Маҳз дар ана ҳамин даргоҳи илм олимон, адибон, ҳунармандони машҳури оянда таҳсил доштанд. Султон Умаров дар ин маърифатгоҳ аз ҷумла бо Убай Орифов, Иброҳим Мўъминов, Ҳамид Олимҷон, Маннон Уйғур, Уйғун, Ойдин, Толибҷон Содиқов барин шахсиятҳои маъруфу шинохта ҳамкору ҳамнафас гардид.

Хатмкунандагони Академияи педагогии Самарқанд (аз чап ба рост) Султон Умаров, Ҳамид Олимҷон ва дигарон. Соли 1930.

Соли 1930 Султон Умаров ин даргоҳи илмро бо дипломи имтиёзнок ба охир расонда, дар ҳамин ҷо ба кор монд ва аз фанҳои физикаю математика дарс мегуфт. Аввал ба сифати ассистенту дотсент кор мекунад, яке аз омўзгорони фаъоли академия мегардад. Дар ҳамин ҷо ў ба ҷустуҷўи роҳҳои дар мактабҳо омўзондани илми физика машғул мегардад. Аввалин шуда дар бобати усули омўхтани истилоҳоти физика кори илмӣ мебарад.

Очерки илмӣ

Дар натиҷа доир ба мавзўи «Оид ба масъалаҳои кор карда баромадани истилоҳоти илмии физика дар забони ўзбекӣ» рисола менависад. Вай масъалаҳои принсипиалии усули бунёд намудани истилоҳоти физикаро ба забони ўзбекӣ пеш гузошт, таъкид намуд, ки онҳо бояд тарҷумаи ҳарф бар ҳарф (калка) набошанд, балки бояд мафҳуми муайяни илмиро ифода намоянд. Дар таъин сохтани мафҳуми зарурии илмӣ аз вожаҳои забони зиндаи халқ истифода бурданро пеш гузошт, дар ин маврид зарурати ба қоидаҳои асосии забони ўзбекӣ риоя намуданро махсус таъкид намуд.

Султон Умаров чун мутахассиси салоҳиятдор соли 1933 ба аспирантураи донишкадаи машҳури физикаю техникаи шаҳри Санкт-Петербург фиристода мешавад. Дар он замон директори донишкадаи мазкур донишманди дар тамоми ҷаҳон машҳури соҳаи физика Абрам Фёдорович Иоффе буд. Муҳити илмӣ ва шароити кори маркази тадқиқот имконият доданд, ки пажуҳишгари ҷавони илми физика ҷиддан ба омўзиш пардозад. Бар замми ин, он вақт Академияи улум низ дар Санкт-Петербург ҷойгир буд ва ин шаҳр маркази бузурги илм ба шумор мерафт. Ба ин ҷо И. Бор, П. А. Дирак, Ҷ Адмар барин арбобоне, ки илми дунё тан гирифта буд, ҳамчунин С.И.Василов, А,Н. Теренин, А.Н. Крилов, И.И. Мусхелишвили, Т.Е. Тамм, В.И. Смирнов барин олимони хеле машҳур зуд-зуд ташриф меоварданд. Аспирант С.Умаров ба бахти дидан, ҳамсўҳбат шудан ва шунидани маърўзаҳои чунин арбобони илму фан мушарраф гардид. Саъй дошт, ки аз сўҳбатҳои онҳо бештар баҳра бардорад, сирру асрори фанни физикаро аз худ намояд. Вай бинобар кунҷковӣ, иродаи қавӣ, машаққатписандӣ, ҳалоливу одамияти худ дар байни омўзгорон ва ҳамсабақон обрўву нуфуз пайдо кард. Ҳанўз ҳангоми таҳсил дар аспирантура дар натиҷаи ҷустуҷўҳои илмӣ Султон Умаров дар мавзўи «Назарияи ҳаракати броуни баъзе сохторҳои ба вуҷуд оварандаи лаппишҳои хурд» рисолаи илмӣ навишт ва соҳиби унвони номзади улуми физикаю математика гардид. Ба рисолаи ў, ки яке аз муаммоҳои бағоят мураккаб ва мушкили физикаи назариявиро ҳаллу фасл месохт, олимони машҳури физика баҳои баланд доданд. Султон Умаров ба сифати донишманди соҳаи физикаи назариявӣ шинохта шуд.

Соли 1936 баъди хатми аспирантура С. Умаров ба Самарқанд баргашт ва дар Донишгоҳи давлатии Ўзбекистон ҳамчун дотсенти факултаи физикаю математика ба кор шурўъ намуд, сонитар мудири кафедраи физикаи назариявӣ шуд. Дар ин ҷо низ бинобар дониши амиқ, қобилияти хуби ташкилотчигиаш ба ҳурмату эҳтироми ҷамоаи донишгоҳ сазовор гардид. Соли 1941 ба ў вазифаи проректории донишкадаи омўзгории шаҳри Тошкандро пешниҳод намуданд. Соли 1942 бошад, ректори Донишгоҳи давлатии Осиёи Миёна таъин гардид. Ў ҳамчун ректор ба тайёр кардани кадрҳои мутахассис аз байни вакилони миллатҳои маҳаллӣ— ўзбекон, қазоқҳо, тоҷикон, қирғизҳо ва туркманҳо эътибори калон дод. Султон Умаровро на фақат донишманди боистеъдоди илми физика, балки ба маънои васеъ ташкилотчӣ ва роҳбари бузурги илм ҳам метавон номид.

...Яке аз рўзҳои тирамоҳи соли 1942 ҷамъомади бузурги олимони Ўзбекистон баргузор шуд. Дар раёсати ҷамъомад Усмон Юсуфов, Абдуҷаббор Абдураҳмонов ва дигар роҳбарон нишастаанд. Олимони хурду бузург аз хусуси саҳми аҳли илм ба фронт ҳарф заданд. Маърўзаи ректори Донишгоҳи Давлатии Осиёи Миёна Султон Умаров ба ҳама маъқул ва манзур омад. Вай аз хуоуси муаммоҳои илму фан, инкишоф ва истиқболи он фикру мулоҳизаҳои аҷиберо ба миён гузошт. Дар айни замон роҳбарияти ҷумҳурият, шахсан Усмон Юсуфовро барои он ки ў ба аҳли санъат бештар аз аҳли илм эътибор медиҳад, далерона танқид намуд. Усмон Юсуфов ба ин танқид бурдборона муносибат кард ва ба Абдуҷаббор Абдураҳмонов, ки дар паҳлўяш нишаста буд, гуфт: «Ин ҷавон одами ҳукумат аст, шахси ба ту даркор аст, ақлу идроки хуб дорад, одами бамаънӣ буданаш аз суханрониаш пайдост, ўро зуд ба худ ҷонишин карда қабул кун». Пас аз ин ҷамъомад дере нагузашта Султон Умаров ҷонишини раиси Шўрои Вазирони Ўзбекистон таъин гардид.

Солҳои ҷанг аз ҷумҳуриҳои мухталифи собиқ Иттиҳодди Шўравӣ садҳо корхонаҳо, заводу фабрикаҳо, даҳҳо муассисаҳои илмӣ, марказҳои фарҳангӣ ва табобатӣ ба ҷумҳурияти мо кўчонда шуданд. Ҳазорон арбобҳои илму техника, аҳли адабиёту санъат, мутахассисони гуногунсоҳа аз Ўзбекистон паноҳгоҳ ёфтанд. Садҳо ҳазор ятимону сағиронро маҳз Ўзбекистон ва халқи саховатманди он ба оғўш гирифтанд. Ҷойгир кардани тамоми ин иншооту корхонаҳо, кори онҳоро ба роҳ мондан, гурезаҳоро бо кор, манзил, хўроквор ӣ, сару либос таъмин намудан ба зиммаи халқи ҷафокаши мо, роҳбарияти фидокори ҷумҳурият афтода буд.

Роҳбарони ба кори эвакуатсия ўҳдадор гардида, шабу рўз, бидуни истироҳат меҳнат мекарданд. Султон Умаров дар роҳи ҷойгир кардани муассисаҳои илму техника, ҳифзи сиҳҳат, маданияту санъат, таъмин сохтани эҳтиёҷоти моддиву маишии аҳли илму маориф, фарҳангу ҳунар ҷонбозӣ мекард, намунаҳои фидокорӣ нишон медод.

Моҳи ноябри соли 1943 таъсис ёфтани Академияи улуми ҷумҳурӣ дар ҳаёти илмии Ўзбекистон воқеъаи бузурге гардид. Т.Н. Қорӣ Ниёзӣ (Президенти Академия), С. У. Умаров, Т.А. Саримсоқов (ректори Донишгоҳи давлатии Осиёи Миёна), В.И. Романовский, А.С. Уклонский аввалин аъзои ҳақиқии акадмияи навбунёд шуданд. Дар кори таъсиси Академияи улуми Ўзбекистон, дар таъин сохтани сохтору ҳайъат, тасдиқи штат ва нақшаи корҳои илмӣ, ҳамчунон муайян намудани самтҳои ҷустуҷўҳои илмии он маҳз Султон Умаров сару сарвар буд.

Соли 1945 вай бори дуввум ректори Донишгоҳи Давлатии Осиёи Миёна таъин гардид.

(Давом дорад.)

М. Шодиев

Зиндагӣ зўр аст

(Қисса)

(Аввалаш дар шумораҳои гузашта.)

Самеъ, рўяш ранг бохтаву чашмаш ашк пайдо карда, тарсомез:

– Духтур чеғ намезанем? – менигарад ба Теҳрон.

– Ҳоҷат не, – аз нав равшантар мебарояд овози Маъсума, – бефоида... – беҳтараш ба Умед, ба Марҳабо...

* * *

– Шаҳноз. – гўён вориди хона мешавад падар, вале аз духтараш, ки чун ҳарвақта «лаббай» нашунид – рўи кат хобида буд вай, – хавотир кашида, наздаш меояд.

Шаҳноз ҳаракати хестан мекунад.

– Духтарам, тобат дуруст?

– Андак сарам...

– Чашмат ҳам саҳл сурх, – мушаввашии падар афзуда, даст ба пешонии духтар мебарад.

– Гарм, каме таб дорӣ. Дору нахўрдӣ?

Номаълум оҳе кашида, Шаҳноз баҳри ниҳон доштани вазъи бўҳронии рўҳӣ, лабханд мекунад. Ва: – Безарар, – гуфта, дурусттар нишаста, даст ба гардани падар андохта: – додоҷон, – илова мекунад, – ҳу, ҳамон сурудеро, ки як вақтҳо бароям мехондед, боз як хонед. Пазмон шудам.

Бо табассум: – О, акнун ту духтари калон, – эътироз мекунад падар, – дигар «Шаҳнозак» найӣ, охир.

– Хонед, хонед, – эркагӣ мекунад духтар, – майлаш, насароед, лекин хонед, ҳамон шеъра хонед!

Падар, лаҳзае ба фикр рафта, бо меҳр сари духтари худ, ки кайҳо қадрас шуда бошад ҳам, ҳамон нози тифлона дорад, сила карда, замзама мекунад:

Шоҳи ман, шоҳаки ман, духтаракам,
Чашм бар роҳаки ман, духтаракам.
Ай гули нозаки ман, духтаракам,
Булбуловозаки ман, духтаракам.
Ҳукмдори ману ҳам шоҳаки ман,
Шоҳи аз дарди ман огоҳаки ман.
Оҳ, хушрўяки ман, духтаракам,
Гули хушбўяки ман, духтаракам!
Ҷони ман, ҷонаки ман, духтаракам,
Дили шодонаки ман, духтаракам.
Нозам аз он, ки ту, Шаҳнозаки ман,
Ҳамдаму ҳамдилу ҳамрозаки ман.
Ҳой, ҳо, ғамбаракам, духтаракам,
Ой, як дам баракам, духтаракам!
Чанд дар сўяки ман, духтаракам,
Ханд бар рўяки ман, духтаракам.
Ай ту шириникам, эй шаккаракам,
Нураки дидаву тоҷи саракам...

Духтар, меҳраш рў зада, падарро ба оғўш мекашад. Ўро, ки аз ҳад беш дўст медорад. Лекин вай, маълум мешавад... Ўро чӣ хел, бо кадом роҳ, аз Холаҷон дилхунук кунад? Чӣ тадбир андешад, ки оилаашон, ки бинобар майл ба зани дигаре доштани падар...

Тори андешаҳои берабти Шаҳноз бо баногоҳ баланд шудани занги телефон, канда мешавад. То гўшӣ бардорад, падар мехезад.

«Маъсума бошад боз?» – аз дил мегузаронад Шаҳноз бо ҳисси мағшуше. Вале...

– Умед? – мепурсад падар, – ҳа бачем, тинҷист?

Ва лаҳзае пас, хабаре шунида, бо изтироб мепурсад: – Эъ, кай боз:

Пасон: – Хуб, расида меравам, лекин модари Шаҳноз ҳоло дар хона не, – ва кимчиҳои дигар гуфта, дар як вазъи пуризтироб, сари болини духтар меояд.

– Холаҷон якбора нотоб шудааст. Умед хабар дод.

Шаҳноз лаб бурма мекунад. «Имрўз сиҳат буд, нав телефон ҳам карда буд».

Падар ҳайрон, ки чаро духтар, оне, ки Холаҷонро аз ҷон дўст медошт, аз нотобии ў парво накард. Балки нашунид?

– Умед чеғ мезанад. Ҳоли Маъсума, аз афт, хеле нохуб, – баландтар мегўяд ў, – ин... модарат ҳам дер кард... – ва худ ба хонаи дарун мегузарад, то тағйири либос кунад.

«Маккора, мегузарад аз дили афшурдаи Шаҳноз, – хуб ба касалӣ зада, Умедро ба байн андохт, то падарам чеғ занад. Касал набуд... Ё боз, кӣ медонад, аз фош шудани сир якбора ба изтироб печида...»

Падар осема наздаш даромада, бе он ки чизе гўяд, мебарояд. Боз медарояд. Бекарор аст.

– Модарат дер кард, – мегўяд ў бо дили гирифтаю нафаси танг ва ба телефоне, ки рўи чаҳорпояи дами вурудгоҳ гузошта шудааст, хам шуда, рақам мечинад. Ҷавоб намедиҳанд. Дилаш тангтар, бекарориаш фузунтар мешавад.

Шаҳноз ҳамин аз хусуси нотобии Холаҷон падарро суол намекунад, гарчи хаёлаш ба вай.

– «Ҳо-о, он кас касал шудаанд. Ин кас бояд раванд. Тезтар раванд...»

Ҳол он ки ин ҷо ҳоли духтари худаш хуб не. Маъшуқа аз вай аъло!»

– Духтарам, ман равам, – мегўяд дарро кушода падар.

– Не, – ларзон овоз мебарорад Шаҳноз, – додоҷон, наравед.

Падар, гўё нав аз нохубии сиҳҳатии духтар бохабар шуда, осема каф ба ҷабини ў мениҳад.

– Таб дорӣ-ку? Дору биёрам?

Бе он ки ба суоли падар ҷавоб диҳад, Шаҳноз, маҳкам аз дасти ў дошта, бо сад зориву илтиҷо: – Дигар наравед, – мегўяд, – дигар ба пешаш наравед.

Падар якбора ба тааҷҷуби изтиробангез афтода: – Ба пеши Холаҷон? – Мепурсад, – чаро духтарам? Вай занаки бад аст? Нағз медидӣ-ку? Ё дилат ранҷонд?

– Хуб аст ё бад, намедонам. Лекин шумо, додоҷон, маро гўед, модарамро гўед, дигар наравед! Ваъда диҳед, ки дигар намеравед. Ваъда диҳед!

– Намефаҳмам... – сахт ноҳинҷор, безобита, музтариб мегардад падар. Рўяш дар як он чанд бор ранг бурдаву оварда, лабонаш пир-пир мепаранд. Панҷаҳояш, ки нарм ба пешонии духтар фуромада буданд, симсим меларзанд.

Ва инро, ин дигаргунии башиддати вазъи падарро Шаҳноз бо як дарду алами ҷигарсўз эҳсос карда, дилаш ба тахтапушт зада, ба худ меандешад: «Ҳаммааш рост. Рост! Рост! Рост!.. Миёни ўву Маъсума чизаке, як муносибати оддие не, чизи ҷиддиест. Ё худо...»

Падар худро каме ба даст гирифта, лабханди ҳазину пурхиҷолат дар чеҳраи рангпарида, оҳиста, нигоҳи худ аз чашми духтар гурезонда, лаб во мекунад:

– Ту ўро, духтарҷон, ҳанўз нимедонӣ! Ҳанўз дуруст намешиносӣ... Ҳанўз бисёр чизҳоро намедонӣ. Ин ба айби мо.

«Ҳанўз, ҳанўз...» – ба дил бо ситез такрор мекунад духтар ва мебурад сухани падарро:

– Донистам! Донистам, ки ў кист... – ва буғз роҳи гулўяшро баста, ба чашмаш об медавад.

(Давом дорад.)

Майдони аспдавонӣ месозанд

Дар шаҳри Ҷиззах майдони аспдавонӣ сохта мешавад, ки барои панҷ ҳазор нафар тамошогар таъин гардидааст. Онро «Майдони аспдавонии Ҷиззах» ном додаанд ва дар шаҳраки «Қаҳрамон» қад мекашад.

Имрўзҳо схтмон марҳалаи ҳалкунандаи худро пайдо кардааст. Чанд бригадаи трести бинокории «Жиззахқурилиш» дар се баст кор карда, мўҳлати ба истифодасупории онро торафт наздик мегардонанд.

Майдони аспдавониро дар рўзҳои ҷашнгирии ёздаҳсолагии истиқлолияти Ҷумҳурияти Ўзбекистон ба истифода супурданианд ва сайру гашти мардумии аҳли вилоят бахшида ба ҷашн маҳз дар ҳамин ҷо мегузарад.

Барои амалӣ гардондани ин мақсади нек тамоми қувваву имкониятҳо сафарбар гардидаанд. Мутахассисони ин соҳаи варзиши ҷумҳурият дар бобати чӣ тавр сохтани майдон маслиҳатҳои худро дареғ намедоранд. Дар ин ҷо гузарондани ҳар гуна мусобиқаҳои варзишӣ, аз он ҷумла аспдавонӣ бо монеаҳо, бузкашӣ дар назар дошта шудааст.

Дар сурат: ҳангоми машварат.

Аксбардор: Муҳаммад АМИН (ЎзА).

Навгониҳои Тоҷикистон

Пойтахт обод мегардад

Роҳбарияти роҳи оҳани тоҷик ба зимма ўҳдадорӣ—ба муносибати ҳаштодсолагии пойтахт—шаҳри Душанбе таҷдид намудани бинои вокзали роҳи оҳани пойтахт, майдони назди вокзал, кўчаҳои ба вокзал ҳамсарҳад, ҳамчунин бинои маъмурӣ ва меҳмонхонаи тобеи идоравии худро гирифтааст.

Ва ташаббуси мазкур аз қарори ҳукумати шаҳр дар бораи ба таври маҷмўъгӣ таҷдид гардондани ин қисмати шаҳр акси худро пайдо кардааст. Чуноне ки сарвари ҳукумати шаҳр Маҳмадсаид Убайдуллоев хабар дод, ҳини иҷро намудани корҳои бинокорӣ ба истифода бурдани технологияи нав ба мақсади ба андозаҳои замонавӣ ҳатталимкон риоя намудан диққату эътибори калон нигаронда мешавад. Ҳамаи биноҳое, ки дар ин мавзеъ ҷойгиранд, баробари зоҳир кардани муносибати анъанавиву ғайрианъанавии бинокорӣ ҳусни худро тағйир медиҳанд ва ба боз ҳам назаррабо гардидани пойтахт мусоидат мекунанд. Тамоми корҳо бояд 20 сентябри соли 2004 анҷоми худро ёбанд.

Ду пул

Сохтмони ду пули пиёдагард аз болои дарёи Мурғоб ба анҷом расид. Лоиҳаҳоро ҳукумат бо кўмаки ташкилоти инсонпарваронаи ФОКУС-и ИМА ба анҷом расонд. Чуноне ки мушовири лоиҳа Ганҷалӣ Шафиев хабар дод, пулҳо овезон буда, яке 45 ва дигаре 30 метр дарозӣ доранд. Барои сокинони маҳаллӣ онҳо аҳамияти калон доранд. Чунки онҳо пештар тавассути ағбаи Усой ҳаракат мекарданд.

Барои тайёр кардани қисму узвҳои пулҳо ҳамагӣ панҷ ҳазор доллар харҷ гардид.

Аз роҳашон бармегарданд

Додситони вилояти Суғд, мушовири адлияи тоифаи аввал Тоҷиддин Тўраев дар доираи лоиҳаи «Медиа-Маркази захиравии «Рушд» конфронси матбуот ороста, оиди муаммоҳое сухан ронд, ки ба арзи амали ғайриқонунии ташкилоти динии «Ҳизб-ут-таҳрир» дар вилояти Суғд алоқаманд буданд.

Ба пурсиши паёмнигорон посух дода, Т.Тўраев хабар дод, ки алҳол тамоми вазъияте омўхта мешавад, ки чӣ тавр сокинони Исфара ба таркиби гурўҳи ифроткорон шомил гардидаанду алҳол дар маҳбасхонаи «Гуантанамо»-и Куба мехобанд. Оид ба фаъолияти ғайриқонунии ҳизби «Ҳизб-ут-таҳрир» сухан ронда, додситон илова кард, ки дар натиҷаи ба рўи об баровардаи корҳои тарғиботӣ бисёр ҷавонон аз роҳи пештар интихобкардаашон гаштаанд ва аз узвияти «Ҳизб-ут-таҳрир» мебароянд. Вале то ҳол ходисаҳои аз узвияти он халос нашудан ҳам ҷой доранд.

Баробари ин додситон гуфт, ки дар мавриди зарурат намояндагони воситаҳои ахбори оммавӣ метавонанд ба идораи ў муроҷиат кунанд ва ба онҳо маълумоти зарурӣ дар бобати ин ҷараён пешкаш карда мешавад.

Ҳабс гардид

Дар Душанбе яке аз кормандони Вазорати амният дар шубҳа бо ғайриқонунӣ муовиза кардани моддаҳои нашъамандӣ ба ҳабс гирифта шуд. Дар рафти тафтиш аз ў ду килограмм хероин мусодира гардид. Ҷустуҷў оид ба даст овардани моддаҳои зиёди нашъамандӣ давом дорад. Ба фикри муфаттишон ин моддаҳо дар маҳале воқеъ аст, ки маҳбус алҳол пинҳон медорад.

Аз аввали соли кунун кормандони мақомоти ҳифзи қонуну тартиботи Тоҷкиситон қариб ҳаштод килограмм моддаҳои нашъамандиро мусодира кардаанд.

«Туркистон-пресс»—«Вароруд».

Бозори мактаб даъват мекунад

Аз аввали моҳи август, чун дар саросари ҷумҳурият дар шаҳри Бухоро низ бозори мактаб арзи ҳастӣ мекунад. Алалхусус, бозори мактабӣ, ки дар ҳудуди бозори болопўшида кушода шудааст, ба хонандагон бештар маҳсулоти ҳархеларо пешкаш менамояд.

Агар номгўи маҳсулоти ба харидорон пешкашгардидаро муоина кунед, пай мебаред, ки аз дафтару китоб, қаламу ручка сар карда, то дигар ҷиҳозоти зарурӣ ба муҳассилин бо нархи нисбатан арзон пешкаш мегардад.

Чуноне ки ба мухбирамон аз ширкати саҳҳомии тиҷоративу истеҳсолии «Бухоросавдо» хабар доданд, соли кунун ба мақсади пурра қонеъ гардондани талаби хонандагони маълумоти ҳамагонӣ, муассисаҳои таълими миёнаи махсуси касбу ҳунар, донишҷўёни муассисаҳои таълими олӣ ба ҷиҳозоти таълим маҷмўи тадбирҳо оид ба ташкили бозору ярмаркаҳои мактабӣ андешида шудаанд. Мувофиқи он танҳо дар шаҳри Бухоро 10 бозори мактаб фаъолият дорад. Дар дигар маҳалҳои вилоят низ ярмаркаву бозорҳои мактабӣ фаъолият пеш мебаранд. Ба ин фаъолият тадбиргарон ва фирмаҳои тиҷоратӣ ҳам ҷалб гардидаанд.

Боварӣ ҳаст, ки мактабхонон аз ин бозорҳо чизи барояшон мақбулро пайдо карда, ба соли нави таҳсил бо омодагии пурра меравaнд.

(Паёмнигори мо).

Онҳое, ки «Бо СММ пирўз» шуданд

Соли сеюм аст, ки намояндагии Барномаи тараққиёти Созмони Милали Муттаҳид дар Ўзбекистон ва Комиссияи иқтисодии Урупо озмуни «Бо СММ пирўз шав»-ро барпо менамояд. Ва ҳоло ҳамаи ҷавобҳои озмун баррасӣ шуда, номи ғолибон ва иштирокдорони қисми финалии он маълум гардид.

Онҳое, ки ба ҳамаи суолҳо ҷавобҳои дуруст гуфтанд (28 нафар) дар марҳалаи финалӣ барои ҷоизаҳои асосӣ ширкат менамоянд. Ҷоизаи асосии озмун бошад, роҳхат ба Женева (қароргоҳи Комиссияи иқтисодии Урупо) аст. Мукофоти дуюм компутер ва сеюм аудиотехника мебошад. Сафорати Швейтсария хароҷоти мукофоти аввал—сафари ғолибро ба ин кишвар ба ўҳдаи худ гирифтааст. Ду мукофоти дигар бошад, аз ширкати **«Штейнерт индастриз»** мебошад, ки солҳои пешин ҳам бо номи «Интерпробизнес» фаъолият дошта, ҳамин харҷи озмунро мепардохт.

Суолҳои озмун, ки ба шакли варақаи алоҳидаи хушнамо тақсим гашта буд, инчунин дар рўзномаҳои бачагонаи «Класс» ва «Тонг юлдузи» ҳам чоп шуда буданд. Аз тариқи чандин радиои ғайриҳукуматӣ низ эълон гардида буд. Суолҳои озмуни сеюм асосан ба боду ҳаво, қашшоқӣ, иқлим, муҳити зист, фаъолияти СММ дар ин соҳаҳо бахшида шуда буд. Ва он бесабаб ҳам нест, зеро чанде баъд дар Йоҳаннесбурги Ҷумҳурии Африқои Ҷанубӣ доир ба «тараққиёти устувор» анҷумани умумиҷаҳонӣ барпо мегардад, ки он унвони шартии «Рио+10»-ро гирифтааст ва дар ин ҷамъомади бохашам роҳбарони қариб 180 мамлакати ҷаҳон ширкат хоҳад кард.

Дар озмуни имсола, ки ғайр аз 28 нафари асосӣ боз 52 нафари дигар ширкат менамояд, аз вилоятҳо низ бачаҳо зиёданд.

—Он 52 нафар онҳое мебошанд, ки яктоӣ иштибоҳ намудаанд ва ё ба 2-3 хато роҳ додаанд, ки ба сабаби таваҷҷўҳи онҳо, бо вуҷуди он ки берун аз пойтахт зиндагӣ мекунанд, ба маросими мукофотсупорӣ ва бозии (қуръапартоии) финалӣ барои ҷоизаҳои асосӣ ба сифати меҳмони фахрӣ даъват менамоем,—мегўяд сарпарасти Маркази иттилооти Барномаи тараққиёти СММ **Нигина Бойқобилова**.

Воқиан ҳам таваҷҷўҳ аз вилоятҳо афзудааст, ки инро ҷуғрофияи озмун собит мекунад. Дар байни онҳое, ки қариб ба ҳамаи суолҳо ҷавоби дуруст гуфтаанд, намояндагони вилоятҳои Сирдарё ва Тошканд, Самарқанду Фарғона ва Намангон низ ҳастанд.

—Аз ин ки номи ман дар байни 80 нафар эълон шудааст, хеле хурсандам,—мегўяд Рухсора Хушвақтова, ки аз ноҳияи Сирдарёи вилояти Сирдарё мебошад.—Афсўс, ки соли оянда дар ин озмун иштирок карда наметавонам, зеро ки он барои 14-16 солаҳо эълон мегардад. Орзумандам, ки ба чунин озмунҳо ҳамсинни деҳотии ман, мисли ман, зиёдтар завқу шавқ дошта бошанд, зеро аз ин ҷустуҷўву хонданҳо донишам ба маротиб афзуд.

Т. ИКРОМОВ,
хабарнигори «Овози тоҷик».

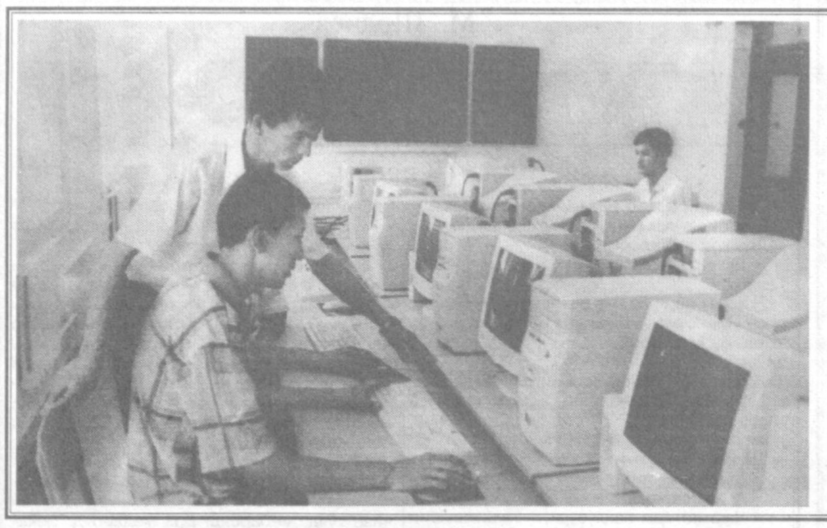

Меваи истиқлол

Дар вилояти Ҷиззах, минҷумла ноҳияи Зомин низ дар солҳои истиқлолият дигаргуниҳои куллӣ рух дод. Аз он ҷумла, барои рушди соҳаи таълиму тарбия низ пайваста ғамхорӣ зоҳир мекунанду биноҳои замонавии дорои асбобу ускунаҳои навтарин ба истифода супурда мешаванд.

Бинои коллеҷи тиббиёт аз ҷумлаи объектҳои истиқлол буда, соли гузашта дари худро ба муҳассилин боз намуд. Дар ин ҷо 650 нафар ҳамшираи шафқат ва фелдшерро тайёр кардан мумкин аст. Дорои хобгоҳи 150 кат мебошад. Барои таълиму истироҳат ба талабагон кулли шароит фароҳам оварда шудааст. Лабораторияҳои кимё, биология, физика, фармакология арзи амал мекунанду аз рӯи барномаи махсус машғулиятҳо ба амал меоянд.

Соли ҷорӣ дар пойгоҳи тест 250 нафар ҷавонписару духтарон қабул гардид ва ҳамагон умедвор ҳастанд, ки кадрҳои тайёркардаи коллеҷи мазкур дар бобати минбаъда амалӣ гардондани марҳалаи навбатии ислоҳот дар соҳа саҳми худро мегузоранд.

Дар сурат: ҳангоми машғулият дар синфхонаи компутерии коллеҷ.

Матн ва сурати И.ТӮРАЕВ (ЎзА).

Турфа олам

Рустаниҳо магар фикр мекунанд?

Академики Донишгоҳи Эдинбург Тони Трувас ғояи рустаниҳо қобилияти дорои идрок буданашро пеш мегузорад. Ба фикри академик рустаниҳо чун ҳайвонот ба қобилияти идрокӣ соҳиб буда, дар айни замон он ҳодисаву воқеаҳоеро, ки дар табиат рух медиҳанд, хуб дар ёд медоранд. Алалхусус қобилияти онҳо дар бобати пешакӣ дарк кардани ҳар гуна ҳодисаҳои табиӣ, дар хотир доштани воқеаҳои салбие, ки дар гузашта рух додаанд, хеле баланд аст.

Трувас нодурустии фикрро дар бобати ба туфайли инстинкт «ҳаракат» кардани рустаниҳо баён карда, 99 фоизи олами сабз аз рустаниҳо иборат буданашу онҳо аз дигар мавҷудот ба ин олам беҳтару бештар мос гардиданашро алоҳида ба забон гирифтааст ту аз ҳамин сабаб қобилияти фикркунии онҳо хеле воло буданашро номбар кардааст.

Ба фикри вай маълумотҳо, фикрҳониҳо бештар ба рустаниҳои ёбоӣ дахлдор аст.

Сӯхторхомӯшкуни панҷсола

Эшли Патерсони панҷсола аз шаҳри Сарастаи иёлати Флоридаи ИМА сӯхторхомӯшкунандагонро дар ҳайрат гузошт. Ба қарибӣ дар гаражи мошини Патерсонҳо сӯхтор ба амал омада, оташ ба хона гузашт. Падару модари Эшли худро гум карда, чӣ кор карданашонро намедонистанд. Дар чунин шароит духтарбачаи панҷсола қоидаҳои дар боғчаи бачагон ёдгирифтаашро оиди сӯхторхомӯшкунӣ ба ёд оварда, падару модарро ба иҷрои корҳои аввалиндараҷа маҷбур намудааст. Оқибат пеши офат гирифта, талафот кам гардида, аз он ягон кас зарар надидааст.

Марги бабри аз ҳама куҳансол

Ба ҳамагон маълум аст, ки дар боғи ҳайвоноти иёлати Мадхя-Прадеши Ҳиндустон бабре зиндагӣ мекард, ки дар саросари ҷаҳон аз ҳама ҳамҷинсонаш куҳансол ба ҳисоб мерафт. Онро бо навозиш Майкл номида буданд.

Ба фикри ветеринари шифокори боғи ҳайвонот Анил Шарман бабрҳо одатан 18-20 сол умр мебинанд. Майкл аввалин бабре мебошад, ки дар даруни қафас, яъне ҳаёти ғайриозод 25 сол умр дидааст. Ва Майклро бо иззату икром ба хок супурданд, ки одати ғайриоддӣ ба ҳисоб меравад.

Ҳалқаи аз ҳама калон

Ҳукуматдорони шаҳри Шанхайи Чин аз хусусияти худ дар бобати сохтани ҳалқаи аз ҳама калони тавзеҳотии ҷаҳон хабардор карданд. Баландии ин ҳалқа 200 метр буда, дар Шанхай соли 2005 гузошта мешавад.

Ҳоли ҳозир ҳалқаи аз ҳама калони тавзеҳотӣ «Чашми Лондон» ба ҳисоб меравад, ки баландиаш 135 метр аст. Чанде пеш бошад, меъморони амрикоӣ ба сохтани чунин ҳалқа, ки 170 метр баландӣ дорад, дар Лас-Вегас шурӯъ намуданд. Онҳо гумонбар шуда буданд, ки он аз ҳама баландтарин дар ҷаҳон мегардад. Аммо чиниён орзуи онҳоро барбод доданд. Шояд амрикоиён ҳам орзуи чиниёнро дар бобати соҳиби ҳалқаи аз ҳама калони ҷаҳон гардидан барбод диҳанд.

Шин ва назорат кун

Ситодҳои гумруки Британиё бо чорпойҳое таъмин карда шудаанд, ки бӯи моддаҳои нашъамандиро ҳис намуда, бо ишораи сар ҷиноятҳоронро муайян месозанд.

Сагҳои мазкури зотӣ дар ситодҳои равуои майдони ҳавоӣ, вокзал, терминал ва бандари баҳрӣ кор мекунанд. Онҳо ак-ак намекунанд, ба ононе, ки моддаҳои нашъамандӣ меоваранд, «ҳуҷум» ҳам наоваранд.

Сагҳо одатан ҳангоми муоинаи бори роҳгузар дар назди шахси шубҳаовар рост меистанд, Яъне дар назди мизоҷ рост истода, ӯро назорат мекунанд. Ба ибораи дигар гӯем, чашмони сагону роҳгузарон бо ҳам меҳӯранд. Одатан, ин чашмбархӯрдиҳо ба фоидаи «дӯсти инсон» анҷом меёбад.

Сагони мазкур танҳо фармони «шин ва муоина кун»-ро ба ҷо меоваранд. Сагҳо баробари дарёфти моддаи нашъаовар ва ё дигар маҳсулоти зараррасон дар назди он рост меистанд ва ҳамин ки кормандони соҳа ба назорат шурӯъ карданд, худро ба канор гирифта, маҳсули хизматашонро муоина менамоянд.

Аз якумӣ монданӣ нест

Актёри машҳур Майкл Дуглас, ки бо офаридани чандин образҳои хотирнишин машҳур мебошад, ба дӯстдорони кино аз ҳаёти шахсиаш нақл карда ҳамаро дар ҳайрат мегузорад. Чунки ҳаёти шахсии вай пур аз азобу уқубат буданашро пай бурдан душвор нест.

Майкл барои худ ҳамсари навро бо номи Кэтрин интихоб кардааст. Дар ин бобат онҳо байни ҳам шартнома ҳам бастаанд, ки яке аз банди вайро Майкл намепазирад. Чунки Кэтрин аз актёри бодавлат барои ҳар соли ҳаёти муштаракашон 4,5 миллион доллар талаб кардааст. Майкл ин рафтори ҳамсарашро, ки ҳарчанд аз ҳамсари якумаш монданӣ надорад, маризӣ барои занони Аврупо меҳисобад. Чунки аксари онҳо аз ҳисоби ҳамсари бадавлат зиндагӣ карданро орзуи ягонаи худ мепиндорад.

Майкл аз ҳамсари аввалини худ ба ивази додани 60 миллион доллар ҷудо гардида, ба аризаи ҷудошавӣ имзо гузошта буд.

Майкл азоби худро пинҳон мекунад ва ҳар бор, ки бо паёмнигорон рӯ ба рӯ гардид, ин дарди кӯҳнаи худро ошкор месозад, ки бесабаб нест. Чунки паёмнигорон аз паи хабарҳои шаҳрошӯб гардида, баъзан дар ҳаққи актёри машҳур чунон гапҳои бофтаву сохта мегӯянд, ки баробари хондани онҳо ба маҳорати журналистон ба ғайр аз аҳсант гуфтан дигар чизро муносиб намедонӣ. Судбозӣ ҳам фоида надорад. Чунки кормандони суд ҳам сарватманд будани актёрро ба назар гирифта, мудом ӯро мағлуб медонанд ва аз ин ҳисоб ба фоидаи давлату худ маблағи зиёдеро меситонанд.

Майкл дардҳои кӯҳнаи худро ифшо сохта, бо ҳамин зиндагии акнун оғозкардаи худро бо Кэтрини соҳибҷамол ба заҳри зақум табдил доданӣ нест.

Дӯзандаи моҳир

Алфред Элерти варшавагӣ нони худро аз паси илми математика хӯрда аст. То ба нафақа баромадан ба тайёр кардани чандин математикҳои ҷавони болаёқат сару кордор шудааст. Вале ҳамин, ки ба нафақа баромад, истеъдоди дуюми худро, ки сарват мебахшад, истифода мебарад. Яъне дӯзандагӣ мекунад. Аҷибаш ҳамин аст, ки ӯ то ҳол ҳарчанд ба фаъолият ду сол муқаддам шурӯъ карда бошад ҳам, ягон маротиба қаду басти мизоҷашро чен накардааст. Танҳо даҳонӣ чанд килограмм вазн доштан, дарозии қаду китфу дастони мизоҷро мепурсаду либосро медӯзад. Ва маълумотҳои мазкурро гоҳо тавассути телефон ҳам мегирад.

Мизоҷон аз кори вай хурсанд. Зеро дӯхтаи ӯ ҳамеша ба қадду басташон мос меояду то ҳол сирри он дар чӣ буданашро намедонанд.

✵ Ахлоқ ✵

Баъди хиёнат

Мошини Давронбек ба шаст медавид. Резаборони баҳорӣ ҳанӯз қатъ наёфта буд. Ҷо-ҷо кӯлмакчаҳои об пайдо мешуданд ва Давронбек бо мақсади убур аз онҳо фармонро гоҳ ба росту гоҳ ба чап тофта, ғарқи хаёлҳои мағшуш пеш мерафт. Гӯшаки радиоро тофт. Овози баланди онро гӯё намешунид. Дарахту боғоти атрофи роҳ бо як мижжа задан пушти сар мешуданд. Вай ба роҳи мумфарши калон баромад. Акнун суръати мошин боз ҳам баланду тезтар гардид. Магар Давронбек аслан мошинро тез меронад? На, ӯро андешаҳои машғуш аз худ бе худ карда буданд. Вай ба манзил тез расидан мехост. То ки модари азизашро аз рафтору кирдори келинаш огоҳ намояд. Бо як даст рулро медошт, бо дасти дигар пайваста сигор мекашид. Ниҳоят, борон ҳам монд. Ин дам саманди вай гӯё ҷилавашро гум кард. Давронбек дигар мошинро идора карда натавонист. Худро аз банди андешаҳои машъум раҳо намуда, хост ҷилави мошинро ба даст бигирад. Аммо, мутаассифона, аллакай кор аз кор гузашта буд. Мошин панҷ-шаш ғел заду ба самти рости роҳ парида, ба наҳрчаи хурди обгузар бархӯрд. Оҳи ҷонсӯзи Давронбек гӯё ба фалак печиду баъди як нафас абадулабад нафасаш ба дарун афтид.

✦✦✦✦✦✦✦

Давронбек Нигинаро дӯст намедошт. Вале гапи падарашро рад карда натавонист. Зеро вай мехост, ки келиншаванда бештар эҳтироми волидайнашро ба ҷо биёварад. Болокорӣ, модараш зуд-зуд «писарам, калон шудӣ, акнун саратро ҷуфт» кунем. Ман ҳам орзую ҳаваси келинфарорӣ дорам мегуфт.

Хуллас, вай ба хонадоршавӣ розигӣ дод. Тӯй карданд. Давронбек чаҳор сол лому мим нагуфта, бо Нигина зиндагӣ кард, дар ин фурсат онҳо соҳиби ду фарзанд шуданд. Калонӣ писар—Комрон, дуввумӣ духтар—Оқила.Баъзан Давронбек худ ба худ мегуфт:«Изҳори ишқ накарда, зиндагии ободу зебо ба сар бурдан мумкин будааст-ку?!». Не ин ҳукми ӯ дертар ботил баромад. Чашм расид ба оилаи вай. Ё ки иродаи завҷааш сустӣ кард?!

Аз бози ба шаҳр кӯч бастан вай аз осоиштагии оилааш, аз хандаву бозии фарзандонаш ҳамеша меболид ва ба дӯстон бо ғурур ҳикоят мекард.

Як ҳафта пеш, вақте ки завҷааш боз бо як мардак дар телефон қариб ним соат ҳарф зад, дили вай торикистон шуд аз ғояти рашк. Ва ӯ тоқат карда натавониста ба завҷааш рӯ оварда:

—Нигинаҷон, чанд бор гуфтам. Ба оташи рашки ман равған напош. Ман дар мегираму…

—Шумо ба гапҳои майда-чуйдаи ман эътибор надиҳед,—пешхезӣ кард Нигина гапи шавҳарашро бурида. — Мардум чӣ намегӯяд. Ман бо ҳеҷ кас чашми ману чашмаки ту накардаам. Ба ман сари сиҳати шумо ва ду кӯдаки дӯстрӯякам даркор! Дигар ҳеҷ чиз намехоҳам. Чаро шумо вақтҳои охир ба ман бовар намекардагӣ шудаед?

Давронбек дид, ки суханони вай ба завҷааш асар намекунанд, хомӯширо авло донист. Чанд муддат азоби рӯҳӣ кашид. Сухани модаркалонашро ба ёд овард:«ду нафар вақте аз қайди никоҳ гузаштанд, аз ҳамон рӯз ба ҳамдигар ҳаққу ҳалоланд. Агар яке ба амали бад қадам гузорад, дуввӯмӣ ҳатман эҳсос мекунад. Зеро Оллоҳи таоло эҳсосоти ин ҷуфтро гӯё дар як нишон ҷой медодааст».

Давронбек боз ба дарёи андеша ғӯта мезад. Охир, Нигина ҳар субҳ нонуштаро тайёр мекунад. Либосҳои кории вайро омодаи пӯшидан месозад. Пойафзолашро пок мекунад. Сипас, бо табассуми сохтаю «ширинзабонӣ» «нағз равед» мегӯяд. Ҳамин ки аз кор монда шуда меояд, ӯро хуш қабул мекунад. Аз рафтори занаш шубҳа мекард. Не, Нигина ба роҳи бад надаромадааст,—худро сарзаниш мекард Давронбек.—Вале шубҳаи ман рӯз то рӯз на кам, балки бештар мешавад?!

Давронбеку Нигина чанд вақт аст, ки рӯзи хурсандиро намебинанд. Шавҳар бо мақсади паст гардондани оташи рашк худро ба машрубот зад. Менӯшид ва ба ин васила хаёлоташро аз гирдоби фикрҳои печ дар печ дур менамуд, вале намедонист, ки ҷисман пайкарашро заиф мегардонад. Сиҳатии худро коста менамояд. Чӣ кор кунад? Аламашро аз чӣ бигирад?! Бо Нигина зиндагӣ бикунад ё ҷавоб бидиҳад. Агар рафту ҷавоб диҳад, тақдири ду кӯдак чӣ мешавад? Вазъи худаш-чӣ. Одамон чӣ мегӯянд? Оё аз азобҳои руҳӣ халос мешуда бошад? Саволҳои бешумор сарашро гиҷ мекарданд. Бинобар ин хост аз модари худ маслиҳат бигирад. Бо ҳамин мақсад аз баъзе рафтору кирдори завҷааш ба модар шиква кард.

—Писарам, чаро ба гапи атрофиён гӯш меандозӣ. Охир, надидаву аниқ накарда, чаро ба завҷаат тӯҳмат мекунӣ?— норозиёна мегуфт модар.

Падару бародар, апаву хоҳарон ҳам ба ҳамин маънӣ худи Давронбекро гунаҳкор ҳисобиданд. Ва ҳатто ӯро ба чанд табибу эшон бурданд, «хононданд», «дам» андозонданд, ба қавле даво карданд.

Нигина дар фабрикаи дӯзандагӣ кор мекард. Занаки соҳибҷамол буд. Бо як табассуми ширин беихтиёр дили мардонро тасхир менамуд. Баланд механдид. Ончунон мегашт, ки ҳамкорон пай намебурданд. Бо мардакони шиносу нимшинос тавре муомила мекард, ки гумон мекунед, ин олиҳаи ҳусн ҳаргиз қадами беҷо намепартояд. Якду бор то баногӯши шаб дар ресторану қаҳвахона монд. Ба ин рафтор аз шавҳар тарсакиҳои обдор ҳам гирифт. Аммо бефоида.

Дирӯз Давронбек Нигина ва Комрону Оқиларо ба мошин савор кард. Ва чун одат модари бачаҳояшро ба фабрика овард. Мебоист Комрону Оқиларо ба боғча бурдаву сипас худ ба кор равад. Дар роҳ Комрон бо забони ширину ҳалими кӯдакона ба падараш муроҷиат кард:

—Дадаҷон, ба мо шакалад гирифта тед!?

—Писарам , ҳоло ба боғча дер мемонем, бегоҳӣ баъди кор ҳатман мебиёрам,—гуфт Давронбек.

—Не, не ана вай амаки Аҳрор ҳар рӯз ба мо шоколад гирифта метиянд. Дина ҳам чор шоколад оварданд. Имрӯз агар боғча намерафтем, боз даҳто меоварданд. Ману Оқила маза карда мехӯрдем,—гуфта якравӣ мекард ӯ.

Пайкари Давронбек ларзид. Ва дарҳол мошинро боздошт. Зуд аз дӯкони бари роҳ якчанд шоколад харида, ба Комрону Оқила дод. Гапҳои Комрон ба дили Давронбек ғулғула андохта буд. Аз идора ба ҷои кори завҷааш сим зад. Гӯшакро занаке бардошт. Баъди шиносоӣ ва пурсупоси самимӣ Давронбек аз завҷааш пурсон шуд.

—Нигина дар таътил аст. Ба назарам даҳ-понздаҳ рӯз аст, ки ба кор намебарояд...—ҷавоб дод ӯ.

Давронбек дигар давоми сухани ҳамкори завҷаашро шунидан нахост. Зуд бо мошин ба самти хона шитофт...

Занги дарро зер кард. Пас аз муддати начандон тӯлонӣ дарро завҷааш кушод. Нигина амсоли он ки чизеро гум карда бошад, даступо хӯрдаву барги бед барин ларзида ва ба рӯи шавҳар нигоҳ карда натавонист. Давронбек паси дар як лаҳза малӯл монд. Мадори сухангӯӣ надошт, зеро аз оинаи дари дарун марди миёнақади бараҳна намудор буд. Бо вуҷуди ин ба завҷааш ягон чиз нагуфт. Вай оҳиста-оҳиста аз зинапоя ба берун баромад. Ва дар як лаҳза насиҳати модар дар баногӯшаш садо доданд:

...« Охир надидаву аниқ накарда, чаро ба завҷаат тӯҳмат мекунӣ?».

Давронбек симои Комронҷону Оқиларо чун навор аз пеши назар гузаронда, ба сари рул нишаст...

Ҳикмат СУЛТОНЗОДА.

Магар «Ханда» пароканда шуд?

Телевизиони Самарқанд СТВ бо номи «Ханда» сари ҳар чанд вақт бо барномаҳои рангини худ тариқи ҷаҳоннамо меҳмони хонадони мухлисон мешуду ба дилҳо завқ мебахшид. Чанд вақт аст, ки тамошобинон аз барномаи дӯстдоштаашон бенасиб мондаанд. Чаро «Ханда» намебарояд? Магар ӯ пароканда шуд? Имрӯзҳо ин ва дигар саволҳо алоқамандони барномаи мазҳакавии тоҷикӣ—«Ханда»-ро ба андеша водор месозад.

Барои ба саволҳои болоӣ ҷавоб ёфтан ба мудири шӯъбаи тоҷикии СТВ Шаҳло Аҳророва муроҷиат намудам: —Ба диққататон бояд расонам, ки ҳамаи ҳунарпешагони «Ханда» ба хориҷа рафтаанд. Замира Норова ҳамроҳи хоҳараш дар мамлакати Италия аст. Фурқат Ҳалимов дар Маскаву Мизробшоҳу Маъруфбекҳо низ дар хориҷаанд.

Мақсад аз сафар таъмини шароити маишии рӯзгор аст. Камина дар сӯҳбати модару фарзандони Замира будам. Аз кайфияти хушу болидаи онҳо пай бурдам, ки ҳаёти мусофирии Замираву хоҳараш хуш мегузарад. Ӯ бо воситаи телефон ба ҳамаи мухлисонаш саломи самимона ирсол намуда, ваъда кардааст, ки насиб бошад соли оянда бо барномаҳои сермазмун дили ҳаводоронашро шод хоҳад кард.

Ҳамкорӣ

Ман низ чун як нафар алоқаманди санъати ҳунарпешагони «Ханда» бисёр мехостам, ки онҳо зудтар ба ватан баргашта, эҳтиёҷи маънавии санъатдӯстонро қонеъ намоянд...

Чандест, ки ҳафтаномаи «Парвина» бо барномаи ҳафтаномаи ширкати телевизионии ВИД «Жди меня» ҳамкорӣ мекунад. Бояд хотиррасон намуд, ки барномаи мазкур ба ҷустуҷӯ ва суроғи онҳое, ки ба ҳукми тақдир аз хешону пайвандон дур афтидаанд, машғул аст.

Аз рӯи шартномаи ҳамкорӣ ҳафтаномаи «Парвина» рӯйхати онҳое, ки аз ҳудуди Ҷумҳурияти мо суроғ карда мешавад, дар саҳифаҳои худ чоп мекунад.

Бино ба маълумотҳо ин ҳамкорӣ аллакай самараи худро додааст. Яъне «Парвина» дараки чанд нафар шахсони гумшударо ёфта, ба наздиконаш расондааст.

О.ӮТКУР.

❀ ❀ ❀

Манзараҳои истиқлол.

Намангон. Яке аз кӯчаҳои шаҳр.

Аксбардор: **Рӯзмат Ҷумъаниёзов (ЎзА).**

❀ ❀ ❀

Тӯҳфа

Коллеҷи касбу ҳунари Қумкӯрғони вилояти Сурхондарё муассисаи нави таълимӣ буда, дар он 540 нафар таҳсил мекунанд. Ба қарибӣ бинои он аз тармими асосӣ баромада, 540 миллион сӯм сарф гардид. Яъне ба ҳар як муҳассил ба ҳисоби миёна 1 миллион сӯмӣ харҷ гардидааст ва он ғамхории навбатӣ ба авлоди наврас мебошад.

Корҳои тармимиро аҳли меҳнати Ҷамъияти саҳҳомии «Сариосиёсувқурилиш» ба иҷро расонданд. 1200 нафар коркуни он ҳар сол дар обектҳои масъулиятнок кор мекунанду соле тақрибан 2 миллион сӯмина корҳоро ба иҷро мерасонанд. Корро дар ду ва баъзан дар се баст ба роҳ мемонанд. Аз ҳамин сабаб обектҳо сари вақт ба истифода супурда мешавасаду миқдори мизоҷон пайваста меафзояд.

—Тамғаи моро мизоҷон хуб медонанд,—мегӯяд раиси ҷамъият Фахриддин Низомиддинов.—Зеро сифат дар фаъолияти мо ба мадди аввал гузошта шудааст. Нарҳҷотро мувофиқи меъёр мекунем, аз ҳамин сабаб арзиши аслии кор зиёд намегардад. Коркунон музди меҳнати худро сари вақт мегиранд.

—Коркунонамон моҳе ба ҳисоби миёна 30-35 ҳазор сӯм музд мегиранд,—сухани раисро қувват медиҳад муҳандиси калони шӯъбаи истеҳсолии ҷамоа Ҳайдарқул Абратқулов.—240 нафар коркунонамон бинои калонҳаҷми коллеҷи Қумқурғонро дар бадали панҷ моҳ аз даст баровароданд. Ва он тӯҳфаи муносиб ҳам ба муҳассилу омӯзгорони коллеҷ ва ҳам ба ёздаҳсолагии истиқлолияти ҷумҳурият гардид. Дар ин бобат саҳми Қамбар Ҷӯрақулов, Боқиҷон Аҳмадалиев, Муҳаммад Одинаев, Ибодулло Муродов, Шокир Расулов, Қудрат Абдураҳматов барин соҳибони касбу кори мухталиф калон аст.

Дигар ташкилотҳои бинокории вилоят низ ба ҷашни ёздаҳсолагии истиқлолияти Ўзбекистон бо тӯҳфаҳои хос тайёрӣ мебинанд.

(ЎзА).

Зодрӯз муборак

Падарҷони азиз Фидомамат!

Дар ҳаққи падарони дилсӯзу азияткашида бисёр гуфтаанду мегӯянд. Шунидаему боз мешунавем, падари азиз. Акнун ки мо андак болиғ шуда, чашмамон кушода шуд, дар ин рӯзи саидатон суруди сарояндае ба гӯшамон гаҳу гоҳ дарояд, мо ба қадри меҳрубониҳои Шумо, ба қадри меҳнати Шумо бештар мерасидагӣ шудем. Аз он суруди гӯшнавоз як пораашро дар ин рӯзи муборак ҷашни панҷоҳсолагиатон зикр карданро салоҳ донистем, падарҷони гиромӣ.

Намак дар комҳо ширинтар аз шаҳду шакар гардад,
Ҷигарҳо хун шавад, то як писар мисли падар гардад.
Падар аз шавқи дил дар кӯдакӣ дасти писар гирад,
Ба умеде, ки дар пирӣ писар дасти падар гирад...

Падарҷон, Шумо ҳанӯз панҷоҳсолаед. Илоҳо ба синни пирӣ расед. Мо, фарзандон, ҷигарпораҳоятон то дами пириатон (илоҳо, сад сол умр бинед) ба шумо кӯмак мерасонем, қарзи фарзандиро адо мекунем. Аз ин ҷиҳат ғам нахӯред, дилатон ҷамъ бошад, падари меҳрубон. Ба бахти мо ҳамеша бардаму сиҳатманд бошеду ба синни пирӣ расед.

Дуокунандагони Шумо, фарзандонатон: Исмоил, Шаҳло, Фирӯз ва Фаридун, аз шаҳри Тошкент.

Бигӯед, ки самарқандиён чанд нусха «Овози тоҷик» мегиранд?

Пеш аз оне, ки ба идораи «Матбуот уюшмаси» занг зада ба саволи болоӣ ҷавоб гирам гумон карда будам, ки камаш 5- ҳазор нусха «Овози тоҷик»-ро самарқандиён мутолиа мекунанд.

—Ҳамагӣ 1-ҳазору 25 нусха рӯзномаи «Овози тоҷик» мегирем,—гуфт раиси «Матбуот уюшмаси»-и вилояти Самарқанд Заррина Тенерман—аз он танҳо 10 нусха ба фурӯш бароварда мешавад. Шумораи обуначиён бошад, 1 ҳазору 15 нафарро ташкил медиҳад. Ба фурӯш аз 10 нусха зиёд гирифта наметавонем, ба фурӯш намеравад. Ин 10 нусха ҳам дар ҷойҳо мизоҷони доимии худро дорад.

Ӯ боз илова намуд, ки сол то сол шумораи обуначиёни «Овози тоҷик» кам мешавад.Ҳамин ҷо як мулоҳиза ронданро лозим донистам. Матбуот мероси гаронбаҳоест, ки мо онро бе каму кост ба ояндаи нек расонем. Мабодо замоне ин байти шоир дар худ муносибати моро ба рӯзномаи «Овози тоҷик» муҷассам насозад:

Ман аз бегонагон ҳаргиз нанолам,
Ки бо ман ҳар чӣ кард он ошно кард.

Ӯткур ОРТИҚОВ.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Эсон Турдиқулов.

Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.

Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабанд гардид.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ўзбекистон номнавис гардидааст. Тартиби номнависшуда № 16. Г - 743.
Теъдоди чоп 3000.

Ҳисоби сурати мо дар бонк:
Ҳ/С 20212000800101767001,
МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.

Муҳаррири навбатдор: **А. СУБҲОН.**
Мусаҳҳеҳон: ДОДОБОЕВА М.
ФАЁЗОВА Т.
Саҳифабанд: Х. Тухтаева.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ 133 - 82 - 83;
шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.
Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ», нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.